

ELÄMÄN KÄYTTÖOHJEET 1.

Opetussarja Jeesuksen Vuorisaarnasta

Opetukset on pidetty Jyväskylässä Leipäsunntai -tilaisuuksissa keväällä 2006

Opettaja Jarmo Sormunen

OLENKO ONNELLINEN

JOHDANTO:

Mikä on onnellisen elämän salaisuus? Kuvittele onnellinen elämä suurena talona, jossa on monia huoneita.

Mikä avain aukaisee nuo ovet? Onko olemassa onnen yleisavain.

Se on Jeesus. Hän on onnellisen elämän salaisuus. Häneltä saa avaimia onnen taloon.

Vuorisaarnassa Jeesus antaa avaimia, joiden avulla voi elää onnellista elämää. "Autuaita ovat..." Mitä on autuus? Sana voidaan kääntää "ikionnelliseksi". Kyse ei ole vain ajallisesta vaan ikuisesta onnesta. Kyse ei myöskään ole onnellisuuden tunteesta. Nykysuomen sanakirjan mukaan autuaaksi sanotaan sellaista, joka on saavuttanut tai saavuttaa iankaikkisen elämän. Autuas on sellainen ihminen, jonka Jumala hyväksyy. Tässä mielessä Vuorisaarna on Jeesuksen kuvaus sellaisesta ihmisestä, jonka Jumala hyväksyy. Sellaisenaan se on siis lakia, tarkemmin ajatellen kymmenen käskyn selitystä.

Vuorisaarna on yksi eniten väärinkäytetyistä Raamatun kohdista. Se ei ole yhteiskunnallinen maailmanparannusohje. Se ei ole suunnattu yhteisöille vaan siinä on äärimmäisen yksilökohtainen lähestymistapa. Maailma on täynnä ihmisiä, jotka kuvittelevat elävänsä sen mukaan. Moni vetoaa siihen kristinuskon ylevimpänä ja kauneimpana ilmauksena, mutta ei pysty kuitenkaan elämään sen mukaan. Pohjimmiltaan Vuorisaarnasta ei armoa löydy. Se ilmaisee, millaisia meidän tulisi olla ja miten elää. Se murtaa meiltä väärät tuet ja osoittaa, mitä me todella tarvitsemme.

Samalla Vuorisaarna antaa meille hyvän elämän avaimet. Mitä enemmän elämme sen mukaan, sitä syvällä tavalla onnellisempi elämämme tulee olemaan jo täällä ajassa. Ja Jumala haluaa että me olisimme onnellisia. Vuorisaarna ei ole kaava, jonka toteuttaminen automaattisesti tuo onnen. Siihen tarvitaan koko aika Jeesusta ja armoa.

I ONNEN AVAIN - NÖYRTYMINEN Mt 5:3

"Autuaita ovat hengessään köyhät, sillä heidän on taivasten valtakunta."

Tämä aika maalaa eteemme kuvan onnellisesta ihmisestä. Hän on voimakas, ulospäin suuntautuva, energinen, dynaaminen, kaunis, terve, rohkea, häpeilemätön, ylpeä itsestään jne.

Uskonnollisessa maailmassa aikamme ihanteet ovat toisenlaisia. Vai ovatko? Onnellinen ihminen on henkinen ihminen, luonteenlujuutta osoittava sisäistynyt olento, joka hallitsee ruumiinsa mielensä ja henkensä erilaisilla tekniikoilla. Kun vain oikea temppu löytyy, ihminen voi tehdä itse itsestään onnellisen. Hänellä kun on itsessään kaikki onnen avaimet. Hän ei tarvitse todellisesti Jumalaa tai jumalia. Onnellisuus on riippuvaista hänen omista luonteen piirteistä ja hyveistä. Kuitenkin, mitä syvemmin ihminen sisäistämme tällaisen mallin onnellisesta elämästä ja elämme sen mukaan, sitä onnettomampia meistä. Sitä kauemmaksi myös ajaudumme Jumalasta. Mitä

itseriittoisempi ihminen on, sitä onnettomampi hän on jo täällä ajassa ja kerran ikuisuudessa. Jeesus käänsi Vuorisaarnassa asian toisin päin. Nöyrytminen Jumalan edessä on avain onnelliseen elämään täällä ja kerran ikuisuudessa.

Liisi Jokiranta kirjoittaa kirjassaan "Maailman kuuluisin saarna" (UT 2000) näin: "Hengen köyhyys ei ole alemmuuden kokemista, itsensä vähättelemistä, itsetunnon heikkoutta tai itsensä kunnioittamisen puutetta. Se on aitoa syntinsä katumista Jumalan edessä ja Hänen armonsa anomista."

Psalmissa 51:3-6 Daavid kuvaa tätä asennetta näin: Jumala, ole minulle armollinen hyvyytesi tähden; pyyhi pois minun syntini suuren laupeutesi tähden. Pese minut puhtaaksi rikoksestani, puhdistu minut synnistäni. Sillä minä tunnen rikokseni, ja minun syntini on aina minun edessäni. Sinua ainoata vastaan minä olen syntiä tehnyt, tehnyt sitä, mikä on pahaa sinun silmissäsi; mutta sinä olet oikea puheessasi ja puhdas tuomitessasi.

Toinen kuva hengessään köyhästä miehestä on Jeesuksen kertomus fariseuksesta ja publikaanista. Lk 18:13 Mutta publikaani seiso i taampana eikä edes tahtonut nostaa silmiään taivasta kohti, vaan löi rintaansa ja sanoi: 'Jumala, ole minulle syntiselle armollinen'.

Jeesuksen julistus hengen köyhyydestä on avain koko Vuorisaarnaan. Tällä lauseella Jeesus vetää maton jokaisen vähänkin itseensä luottavan ihmisen alta. Tuo sana, jota Jeesus tässä köyhästä käyttää, tarkoittaa rutiköyhää, kaiken menettänyttä, ihmisarvon ääri rajoilla elävää ihmistä. Meistä on tultava ensiksi hengellisesti rutiköyhiä, jotta voisimme ottaa vastaan Jumalan rikkaudet.

Sovellutus:

Nöyrytminen ei ole lainkaan riippuvaista yhteiskunnallisesta tai taloudellisesta tilanteesta. Vrt. Ojassa makaava rappioalkoholisti, jolle nuori ojentaa traktaatin ja kertoo Jeesuksen antavan uuden elämän. Tähän mies vastaa: "En mä nys sentään niin alas vajoo, että mä Jumalaa tarttisin!"

Niin kauan kun yritämme etsiä itsestämme voimaa tehdä Jumalan tahdon, niin kauan olemme itsemme varassa. Niin kauan olemme myös ulkona Jumalan valtakunnasta.

Mutta kun luotamme sisäisesti köyhinä Kristukseen, saamme tuon valtakunnan ja ikuisen autuuden.

II ONNEN AVAIN - PUHDISTUMINEN Mt 5:4-6

"Autuaita murheelliset: he saavat lohdutuksen. Autuaita kärsivälliset: he perivät maan. Autuaita ne, joilla on vanhurskauden nälkä ja jano: heidät ravitaan."

HYVÄ MURHE Mt 5:4

"Autuaita murheelliset: he saavat lohdutuksen."

Moni kyselee tätä lukiessaan, että jos murhe tekee ihmisen autuaaksi, niin eivätkö kaikki ole silloin autuaita. Tämä maailmahan on täynnä murhetta ja vastoin käymistä. Meilläkin saattaa juuri tällä hetkellä olla murhetta rahasta, sairaudesta, lapsista, työpaikasta, vaikeasta ihmissuhteesta jne. Tuoko se meille Jumalan hyväksynnä? Yhtä vähän kuin Jeesus köyhyydestä puhuessaan tarkoitti kaikkea köyhyyttä, yhtä vähän Hän tässä tarkoittaa kaikkea murhetta. Sanoohan Jeesus itsekin myöhemmin tässä Vuorisaarnassa, että "Älkää mistään murehtiko" (Mt 6:25).

Tässä on kyse "Jumalan mielen mukaisesta murheesta". Se on murhetta omien syntien ja syntisyyden tähden. Jeesus ikään kuin sanoo: "Autuas, ikionnellinen, on sellainen ihminen, joka murehtii omia syntejään ja syntisyyttään. Joka näkee itsensä oikeassa valossa Jumalan edessä.

Sellainen ihminen ei jää ilman Jumalan lohdutusta!” Samalla on sanottava, että myös ajalliset murheet ja vastoinkäymiset voivat palvella Jumalan työtä meissä. Ne vetävät meitä turvautumaan Häneen.

KÄRSIVÄLLISYYS Mt 5:5

“Autuaita kärsivälliset: he perivät maan.”

Onko Sinulla pitkä pinna? Vai räjähdätkö herkästi? Jeesus kuvaa Vuorisaarnassa Jumalan tahdon mukaisia asenteita. Kärsivällisyys tai “sävyisyys” on yksi niistä.

Apostoli Paavalin mukaan Jumala sa sitä aikaan ihmisessä Pyhän Hengen kaiutta. Gl 5:22 Mutta Hengen hedelmä on rakkaus, ilo, rauha, kärsivällisyys, ystävällisyys, hyvyys, uskollisuus, sävyisyys, itsensähillitseminen. Emme kykene kärsivällisyydelläkään tietenkään ansaitsemaan taivaspaikkaa, mutta se liittyy siihen lahjapakettiin, jonka Jumala lahjoittaa Jeesukseen uskovalle ihmiselle. Vaikka sävyisyys ei aina kuvaakaan uskovaa ihmistä, lupaa Jumala antaa sitä jokaiselle joka pyytää. Avaimena on tässäkin nöyrytyminen Jumalan edessä. Alkukielen sanaa “sävyisä” käytettiin alunperin hevosista, jotka oli kesytetty ja saatettu valjaisiin. Kristitty ei ole enää villihevonon, vaan Jumala on hänet kesyttänyt.

Mitä tarkoittaa maan periminen? Yleensä tällä maailmassa maan ja vallan saavat röyhkeät ja omavoimaiset pyrkyrit. Kyseessä on ilmeisesti samanlainen paradoksi kuin edellä. Köyhä on rikas ja murheellinen onnellinen - Jeesuksessa. Samoin sävyisä, kärsivällinen ja hiljainen perii lopulta kaikkein tärkeimmän maan, Jumalan valtakunnan. Mutta jo tällä ajassa se, joka luottaa Jumalan eikä omaan voimaan saa pitkällä juoksulla suuremman siunauksen kuin se, joka rynnii kyynärpäillään.

SISÄINEN JANO Mt 5:6

Autuaita ne, joilla on vanhurskauden nälkä ja jano: heidät ravitaan.

Vanhurskauden kaipuu on kaipuuta puhtauteen ja totuuteen.

Sellainen ihminen, joka on saanut lahjaksi Jumalan vanhurskauden, haluaa tehdä vanhurskautta.

Miten ihminen sitten saa Jumalan vanhurskauden? Vanhurskaus on lakitermi, joka tarkoittaa vaa’an kestämistä, punnituksen, koettelemisen kestämistä. Kun syytetty on tutkittu ja todettu syyttömäksi hänet vanhurskautetaan, julistetaan syyttömäksi.

Me olemme Jumalan edessä syyllisiä. Uskoessamme Jeesukseen Jumala kuitenkin lukee meidät syyttömiksi, sillä Jeesus otti meidän syytöksemme ja kuoli niiden vaatiman kuolemanrangaistuksen. Jokainen ihminen kaipaa päästä syyllisyydestä. Jokainen kaipaa tulla julistetuksi syyttömäksi. Tämä jano ja nälkä pukeutuu erilaisiin muotoihin, mutta ihminen ei saa rauhaa ennen kuin saa syntinsä anteeksi. Kun ihminen on tullut vanhurskaaksi, hän janoaa tehdä Jumalan tahdon omassa elämässään. Se on sisäinen kaipuu. Eikä uskova saa rauhaa muualla kuin eläessään Jumalan tahdossa, etsiessään Hänen vanhurskauttaan. Se on sitä, että haluamme tehdä sitä mitä Jumala tahtoo. Vanhurskauden nälkä on sisimmässä asuva tarve täyttää kaikessa Jumalan tahto. Se on Jeesuksen kuvaamalle autuaille ihmiselle yhtä itsestään välttämätöntä kuin syöminen tai juominen hengissä pysymiseksi.

Jos Sinä janoat tätä, voit olla varma, että Jumala vastaa Sinulle ja ravitsee Sinun sielusi tarkoituksella ja rauhalla.

III ONNEN AVAIN - ANTEEKSI ANTAMINEN Mt 5:7-9

“Autuaita ne, jotka toisia armahtavat: heidät armahdetaan. Autuaita puhdassydämiset: he saavat nähdä Jumalan. Autuaita ovat rauhantekijät, sillä heidät pitää Jumalan lapsiksi kutsuttaman.”

ANNA ANTEEKSI Mt 5:7

“Autuaita ne, jotka toisia armahtavat: heidät armahdetaan.”

Yksi onnellisen elämän salaisuus on anteeksi antaminen. Katkeralla ihmisellä on jatkuva huono olo. Hän syyttää kivustaan muita, etsii syyllisiä muista. Muut eivät ansaitse anteeksiantamusta. Ihan totta. Kukaan ei ansaitse sitä. Me kaikki ansaitsemme tuomion ja kurituksen. Mutta Jeesus sanoo anteeksisaamisen olevan kiinni siitä annammeko me anteeksi toisille. Anteeksiantamaton mieli sulkee meidät niin, että emme kykene uskomaan anteeksi syntejämme. Siksi me rukoilemme “Anna meille meidän syntimme anteeksi, niin kuin mekin annamme anteeksi niille, jotka ovat meitä vastaan rikkoneet...” Armahtava asenne on onnellisen elämän avain.

Sovellutus:

“Anteeksi saat mutta unohtaa en voi!”

“Anteeksi saat tämän kerran, mutta katokin ettei se enää toistu.”

Anteeksi antaminen ei ole koskaan ehdollista.

Se ei myöskään ole koskaan ilmaista, sillä anteeksi antaja maksaa viulut. Siksi se on usein niin vaikeaa.

USKO ANTEEKSI Mt 5:8

“Autuaita puhdassydämiset: he saavat nähdä Jumalan.”

Syvästi onnellinen elämä ei ole mahdollista ilman yhteyttä Jumalaan. Yhteys Jumalaan taas ei ole mahdollista ilman syntien anteeksi saamista. Me pystymme antamaan lähimmäisellemekin anteeksi vain jos olemme saaneet itse anteeksi Jumalalta. Yhteys Jumalaan on mahdotonta, jos hellimme sisimmässämme jotakin sellaista, minkä tiedämme olevan Jumalan tahdon vastaista. Siksi tarvitsemme puhdistusta joka päivä. Mitä tarkoittaa: puhdassydämiset saavat nähdä Jumalan? Kerran perillä se tapahtuu näkyvästi. Täällä ajassa opimme tuntemaan Jumalaa kaiken aikaa enemmän, jos vain elämme puhtaudessa.

PYYDÄ JA ANNA ANTEEKSI Mt 5:9

“Autuaita ovat rauhantekijät, sillä heidät pitää Jumalan lapsiksi kutsuttaman.”

Tämä ei ole kehotus Nobelin rauhanpalkinnon hamuamisen, vaan kutsu elää anteeksiantamuksessa. Se on ainoa mahdollisuus elää rauhassa toisten kanssa. On aivan turha puhua rauhasta, jos sotii sisimmässään veljeään tai siskoaan vastaan. Jumalan lapsen tuntomerkki on se, että hän elää Isänsä anteeksiantamuk-sessa ja armahtaa lähimmäisiään. Tällaisen ihmisen lähellä on hyvä olla.

IV ONNEN AVAIN - LUOPUMINEN Mt 5:10-12

“Autuaita ovat ne, joita vanhurskauden tähden vainotaan, sillä heidän on taivasten valtakunta. Autuaita olette te, kun ihmiset minun tähteni teitä solvaavat ja vainoavat ja valhetellen puhuvat teistä kaikkinaista pahaa. Iloitkaa ja riemuitkaa, sillä teidän palkkanne on suuri taivaissa. Sillä samoin he vainosivat profeettoja, jotka olivat ennen teitä.”

Mitä autuasta, ikionnellista, voi olla siinä, että joku joutuu siperialaiseen vankilaan siksi, että elää Jumalan tahdon mukaan? Mitä autuasta on siinä, että joku on painanut Raamattuja pienessä tuulettamattomassa kellarihuoneessa painomyrkköjen keskellä viranomaisten pelossa ja sen seurauksena sairastunut vakavasti? Mitä autuasta on siinä, että julistaa Raamatun sanan mukaisesti homoseksualismin olevan syntiä ja saa siitä haasteen ruotsalaiseen oikeusistuimeen?

Se on autuasta siksi, että se tapahtuu Jeesuksen tähden. On oikein ja autuaallista tehdä sitä, mikä on Jumalan tahto. Jos sen tekeminen tuo elämäämme ahdistuksia, Jumala on silloin erityisen lähellä ja lohduttaa.

Jos joku kärsii pilkkaa Jeesuksen tähden, hän on hyvässä seurassa. Hän on profeettojen kanssa samassa porukassa. Se rohkaisee. Jumala on tällaista kristittyä erityisen lähellä. Kerran se noteerataan myös isommalla areenalla, Jumalan taivaassa.

Ydinkysymys on tässä: Olenko valmis luopumaan Jeesuksen tähden kaikesta muusta, jos niin on Jumalan tahto? Jeesus itse sanoo Mt 16:25 Joka tahtoo pelastaa elämänsä, hän kadottaa sen, mutta joka kadottaa elämänsä minun tähteni, hän löytää sen.

Monet näistä Jeesuksen autuaaksi julistuksessa mainitsemista asioista ovat autuuden ehtoja, esim. puhdas sydän. Toiset eivät ole ehtoja pelastukseen, mutta kylläkin vahvistavat Jumalan kutsua ja kirkastavat sitä. Nämä kaikki, nöyryminen, puhdistautuminen, anteeksiantaminen ja luopuminen kuitenkin tekevät elämästämme syvällä tavalla onnellisemman.

Tommy Helsten on sanonut osuvasti: "Saat sen mistä luovut..."

ELÄMÄN KÄYTTÖOHJEET 2.
Opetussarja Jeesuksen Vuorisaarnasta

VALOA ELÄMÄÄN

JOHDANTO:

Minulla on tässä työkalu, jonka ostin helpottamaan kotitöitä. Akkukäyttöinen ruuvin väännin. Se on kätevä peli, mutta joskus melkoisen kiusallinen. Juuri kun olet saanut laitteen esiin, väännettyä holkin ja irtoterän paikalleen, niin huomaat, että akku on tyhjä tai kaikki laatikon terät pyöristyneet. Ei auta muu kuin hakea varastosta ruuvimeisseli. Se on varma vehje. Se toimii aina. Mutta sillä vääntäminen on raskaampaa hommaa.

Jumalan käskyt (10 käskyä) ovat samalla tavalla yksinkertaiset. Ne toimivat aina. Niitä osaa jokainen käyttää. Niihin on kätkeyty siunaus. Mutta nekään eivät tunnu mukavalta. Meillä on kiusaus korvata ne helpommalla ja mukavammalla versiolla. Kaikki muut viritykset kuitenkin hiipuvat. Niistä loppuu virta. Ne eivät kykene varjelemaan elämäämme niin kuin Jumalan käskyt.

Siksi Jeesus kehotti pitämään kiinni käskyistä ja koko Jumalan sanasta. Hän kehotti palaamaan Jumalan sanaan, joka on meidän ainoa valkeutemme.

SUOLAA JA VALOA Mt 5:13-14

SUOLAA SUOLAA Mt 5:13

“Te olette maan suola; mutta jos suola käy mauttomaksi, millä se saadaan suolaiseksi? Se ei enää kelpaa mihinkään muuhun kuin pois heitettäväksi ja ihmisten tallattavaksi.”

Mihin suolaa käytettiin?

Suolan hyötykäyttö: Suolaa käytettiin ja käytetään maustamiseen. Se antaa makua. Liialti käytettynä suola tekee ruoasta kitkerän, mutta kohtuullisesti käytettynä se lisää ravintoaineiden maistuvuutta. Suolalla säilöttiin ja säilötään. Se estää esimerkiksi kalan, lihan tai vihannesten pilaantumisen. Suolalla puhdistettiin. Se tappaa mikrobeja ja estää siten esimerkiksi haavan tulehtumisen. Suolaa käytettiin ja käytetään maan kovettamiseen. Ennen asfaltin yleistymistä suomalaisiakin teitä kovetettiin suolaamalla. Suola sulattaa jäätä esimerkiksi maantiellä tai portaiden edustalla. Suolalla on myös haittavaikutuksia.

Se syövyttää. Autoilijat eivät tykkää suolasta, sillä se edistää ruostumista. Se myös kirvelee. “Ilman kipua ei parane”, näin on lohdutettu monia haavoihinsa suolaa saaneita. Suola polttaa ja kulottaa esimerkiksi nurmikon. Liika suola pilaa ruoan.

Miksi suola menetti makuaan?

Suomessa käytetään puhdasta suolaa, josta suolaisuus ei koskaan häviä. Meidän maustehyllyssämme saattaa olla vaikka miten vanhaa suolaa ja silti se maustaa vieläkin ruokaa. Jeesuksen aikaan suolaa saatiin Kuolleesta merestä ja sen ympäristöstä. Tässä suolassa saattoi olla epäpuhtauksia. Siinä tapahtui myös kemiallisia reaktioita, jotka jatkuessaan tuhosivat suolan maun. Jeesuksen aikaan oli siis olemassa suolaa, joka aikaisemmin oli ollut suolaista, mutta ei ollut sitä enää.

Miten tuo menetetty maku saatiin takaisin? Ei mitenkään.

Ilmeisesti se tällöinkin vielä säilytti muita kemiallisia ominaisuuksiaan. Mutta koska suola ei enää kelvannut maustamiseen ja säilyttämiseen, se siirrettiin pois keittiökäytöstä.

Vaikka suolasta ei ollut enää maustajaksi, niin polun kovettajana se vielä toimi. "Heitetään ihmisten tallattavaksi" viitanee juuri kulkuteiden päällystämiseen. Kun juutalaisille puhuttiin suolasta, oli mahdotonta ohittaa niitä miellelyhtymiä, jotka liittyivät temppelissä käytettyyn suolaan. Se teki uhrin Jumalalle kelvolliseksi. (3Ms 2:13, Mk 9:49-50)

Miksi Jeesus kutsui seuraajiaan maan suolaksi?

Ilman suolaa ruoka ei maistu tai pilaantuu. Jeesukseen uskovat ja Hänen sanansa noudattajat ovat suola, joka maustaa maailmaa niin, että Jumala vielä armahtaa sitä. Maailma maistuu Jumalan suussa jotenkuten siedettävältä.... Toisaalta Jeesuksen omat viivyttävät omalla elämällään ja uskollaan tämän maailman pilaantumista. Kristityt ovat tässä maailmassa hyvänä makuna, säilöntäaineena, puhdistusaineena ja sulatusaineena. Meidän sanomamme saattaa kirvellä, polttaa ja kovettaakin. Se riippuu vastaanottajasta - toivottavasti. Joskus se kirvely, jota ihmiset lähellämme kokevat, saattaa johtua kyllä aivan muusta kuin Jumalan hyvästä työstä elämässämme.

Mikä tekee Jeesuksen seuraajista suolaisia?

Näitä jakeita edeltävät autuaaksi julistamiset. Jeesuksessa autuaat ihmiset ovat hengessään köyhiä, murheellisia, kärsivällisiä, vanhurskautta janoavia, armollisia, puhdassydämiä, rauhantekijöitä, uskonsa tähden vainottuja ja herjattuja.

Huom! Meissä kristityssä oleva suola on jotakin sellaista, jota usko Kristukseen on saanut meissä aikaan. Tämän vertauskuvana joidenkin arabikirkkojen kasteliturgiassa on tapana laittaa suolakide kastettavan suuhun. Meidätkin on kastettu elämään suolana tämän maailman keskellä, elämään evankeliumista ja kertomaan siitä muillekin.

Miten tämä suola sitten voi menettää makunsa?

Siten että luovomme yhteydestämme Jumalaan. Hänen sanansa uudistava työ edellyttää jatkuvaa yhteyttä Häneen ja myös seurakuntayhteyttä.

Millaista on sitten mauton kristillisyyden kohtalo?

Se ei maistu Kristukselle. Se on itsekeskeistä, kovaa, maailmallista ja armotonta. Siinä on ulkoisesti kaikki kunnossa, mutta yhteys Jeesukseen puuttuu.

Mikä on sellaisen kristillisyyden kohtalo?

Siitä tulee vitsi. Sen yli kävellään. Sellaisen kristillisyyden kohtalo on kuin Sardeen seurakunnalla, jonka Herra sanoi oksentavansa ulos suustaan. Ihmiset eivät hakeudu sellaiseen yhteyteen, josta eivät odota saavansa vastauksia. He kävelevät sen yli.

Maailmanlaajasti tarkastellen sellaiset seurakunnat, joissa uskotaan Raamattuun ja julistetaan sen mukaisesti, kasvavat. Sellaiset seurakunnat, joissa ei julisteta Raamattua niin kuin se on kirjoitettu, kuihtuvat. Jälkikristillinen kirkko on kuin talo, jossa on valot päällä, muttei ketään kotona.

ENEMMÄN VALOA! Mt 5:14-16

"Te olette maailman valkeus. Ei voi ylhäällä vuorella oleva kaupunki olla kätkössä; eikä lamppua sytytetä ja panna vakan alle, vaan lampunjal-kaan, ja niin se loistaa kaikille huoneessa oleville. Niin loistakoon teidän valonne ihmisten edessä, että he näkisivät teidän hyvät tekonne ja ylistäisivät teidän Isääne, joka on taivaissa."

Jeesus vertaa seuraajiaan myös valoon. Heidät on asetettu valkeudeksi koko maailmaan. Siinä missä suola on annettu turmelusta vastaan, siinä valkeus on annettu pimeyttä vastaan.

Valo tarvitsee aina jonkin lähteen. Mikään lamppu ei loista ilman ulkopuolista energiaa. Meidän valomme, energiamme, on Jeesus. Ylhäällä sijaitsevan kaupungin valot loistivat pimeässäkin kauas ja ohjasivat kulkijoita oikeaan suuntaan. Moni eksynyt löysi turvapaikan. Moni väsynyt löysi leposijan.

Toisen valoon liittyvän vertauskuvan Jeesus otti lampusta. Lamppua tarvittiin pimeässä. Ei katuvaloja. Talot pimeitä. Tuon ajan lampuissa oli polttoaineena yleensä oliiviöljy. Lamppuja oli monenkokoisia ja moneen käyttöön, soihdusta jalkalamppuun. Jeesus käytti hirtehistä mielikuvaa lampusta, jolla tehdään juuri toisin kuin tarkoitus olisi. Eihän kukaan olisi niin hölmö, että sytyttäisi öljylampun laittaakseen sen piiloon. Jos lamppu ei polttaisi vakkaa, se ainakin nokeaisi sen.

Mikä on se valo, jonka me olemme saaneet?

Tekstiyhteys viittaa sen olevan tekojen vanhurskautta, hyvää ja Jumalan tahdon mukaista elämää. Se on sitä, mitä yhteys Kristukseen saa uskovassa aikaan. Se on Jeesuksen tuntemisesta aiheutuvaa valoa. Jeesus sanoo, että ihmiset katsovat kristityn elämää ja näkevät hänessä parhaimmillaan Jumalan vaikuttamaa valoa - vanhurskautta, oikeudenmukaisuutta, iloa, rauhaa ja armollisuutta. Pahimmillaan he näkevät meissä itsekkään pelimiehen ja -naisen, jolle hurskaus on keino käyttää muita hyväkseen. Jumalan valo meidän elämässämme ei ole omaa tuotostamme. Se ei synny omilla voimilla vaan ainoastaan yhteydessä armolliseen ja pyhään Jumalaan. Sitä ei tarvitse myöskään hävetä. Saamme rohkeasti pitää esillä Jeesus -valoa.

Sovellutus:

Moni on tullut herätykseen nähtyään työkaverinsa tai aviopuolisonsa elämää. Muuttunut elämä puhuttelee enemmän kuin miljoonat sanat. Mutta mistä se valo tänään löytyy? Jumalan Sanasta, Raamatusta!

II SANAN VALOA Mt 5:17-18

“Älkää luulko, että minä olen tullut lakia tai profeettoja kumoamaan; en minä ole tullut kumoamaan, vaan täyttämään.

Sillä totisesti minä sanon teille: kunnes taivas ja maa katoavat, ei laista katoa pieninkään kirjain, ei ainoakaan piirto, ennen kuin kaikki on tapahtunut.”

Jumala on jo määritellyt sen käskyissään, millaista on hyvä elämä. Ne ovat onnellisen elämän käyttöohje. Ihmisen on tosin vaikea uskoa sitä, sillä se eroaa niin paljon mukavasta elämästä. (Sillä hyvä elämä samaistetaan yleensä mukavaan elämään.) Kolmiyhteisen Jumalan Raamatussa ilmaisema laki on edelleenkin paras elämän ohje. Sillä se pitää yhtä elämän lainalaisuuksien kanssa. Vaikka olosuhteet muuttuvat, Jumalan laki ei muutu. Meidät tuomitaan kerran sen mukaan.

Jeesuksen tässä mainitsema pienin kirjain tarkoittaa heprean iota, meidän pilkkumme kokoista kirjainta. Jeesus tarkoittaa tällä, että pieninkään osa Vanhaa testamenttia (lakia ja profeettoja) ei häviä, katoa, murenu, poistu. Aika, poliittiset vaihtelut tai maailman myllerrykset eivät kumoa Jumalan sanan voimaa ja auktoriteettia.

Vaikka nousisi kuinka monta opetusministeriä, joka haluaa lakkauttaa vaikkapa kristilliset koulut, silti meidän tulisi opettaa lapsiamme Jumalan sanan mukaisesti. Vaikka islaminuskoinen maailma julistaisi ostokieltoon kaikkien muiden maiden tuotteet puolustaessaan profeettansa kunniaa, se ei silti tekisi tämän luomasta uskonnosta totta.

Jumalan sana Raamattu hakkaa mennessä koraanin, Mormonien kirjan, Uuden maailman käännöksen tai Bhagavadgitan totuudessa, johdonmukaisuudessa, historiallisuudessa ja luotettavuudessa. Jokainen osa meidän Vanhaa testamenttiamme (39 kirjaa) on Jeesuksen mukaan

luotettavaa Jumalan sanaa, jota Jumala itse valvoo ja vartioi. Jos ojennamme elämämme sen mukaan, meidän käy hyvin. Jos elämme sen vastaisesti, meidän käy huonosti. Jumalan laki ei ole jotakin vanhatestamentillista jäännöstä, josta modernin ihmisen tulee sanoutua irti. Jeesus itse sanoi sille aamenensa: En minä ole tullut lakia tai profeettoja kumoamaan vaan täyttämään. Jeesus täytti lain ja profeetat useammassakin merkityksessä: Jeesus vahvisti viiden Mooseksen kirjan ja profeettojen kirjojen olevan Jumalan sanaa. Tällä on suuri merkitys meidän suhtautumisessamme Jumalan sanaan. Jos Jeesus uskoi sen, miksi minä en uskoisi siihen. Olenko suurempi ja viisaampi kuin Jumala itse? Koko Vanha testamentti on täynnä ennustuksia Jeesuksesta. Hänen synnyinpaikkansa, syntymänsä ajankohta, kohtaamansa vainot, julistamansa sanoma, kärsimänsä kuolema, ylösnousemus, Hänen paluunsa ja langettamansa tuomiot ovat kaikki ennustettuina Vt:ssa. Jeesus täytti ja täyttää nämä profetiat pienintä piirtoa myöten. Laki annettiin vartioimaan ihmiskuntaa synnin hirmuvallalta, kunnes tulisi Hän, joka täydellisesti sovittaisi ja hyvittäisi tuon lankeemuksen. Jeesus tuli täyttämään lain vaatimukset elämällä täydellisen elämän ja antamalla sitten elämänsä syntisten puolesta sovitusuhriksi, kuolemalla lain vaatiman rangaistuksen. Lailla ei ole enää valtaa pitää meitä syyllisyyden vankilassa. Jeesus on sovittanut syntimme ja vankilan ovi on auki. Jeesukseen uskovalle laki ei ole pelastustie. Me emme täytä Jumalan tahtoa pelastuaksemme. Vaan koska olemme pelastettuja yksin armosta, me haluamme elää Hänen tahtonsa mukaan. Jumalan sana on meidän valomme tämän pimeän ajan keskellä. Jos hukkaamme sen, joudumme pimeyteen. Jo tässä ajassa ja kerran ikuisuudessa.

III TÄYDELLISTÄ VALOA Mt 5:19-20

“Sen tähden, joka purkaa yhdenkään näistä pienimmistä käskyistä ja sillä tavalla opettaa ihmisiä, se pitää pienimmäksi taivasten valtakunnassa kutsuttaman; mutta joka niitä noudattaa ja niin opettaa, se pitää kutsuttaman suureksi taivasten valtakunnassa.” Mt 5:19

Koska Jumalan sana, Raamattu, on totta, sitä tulisi opettaa sellaisena kuin se on. Meillä on kiusaus käyttää sitä omien tarkoituseriemme ajamiseen. Jeesus varoitti seuraajiaan pitämään huolen siitä, että lakia opetetaan poistamatta siitä mitään. Jeesus puhui seuraajilleen! Tämä koskee ennen muuta kymmentä käskyä. Sitä tulisi opettaa yhtä järkähtämättömästi kuin Jeesus itse sitä opetti. Kuitenkin aikamme uskonnolliset vallankäyttäjät eivät ainoastaan opeta, vaan myös itse elävät käskyjen vastaisesti. Siitä yleensä vaietaan, mistä omatunto soimaa.

Viimeaikaiset tutkimukset osoittavat, että merkittävä osa Suomen kirkon papeista ja työntekijöistä kieltää uskovansa Raamattuun Jumalan Sanan. Tämä koskee koko kirkkoa, niin sananjulistajia kuin kaikkia kristittyjä. Miten Sinä suhtaudut kymmeneen käskyyn? Ovatko ne vain hurskaita toiveita? Vai elämän ohjeita, joiden kautta Jumala varjelee elämäämme? Edellyttääkö Jumala, että mekin eläisimme niiden mukaan? Kyllä. Jumalan käskyistä vaikenemisella tai niiden muuttamisella mieleisemmäksi, on Jeesuksen mukaan vakavat seuraukset. Vrt. Ilm 22:18-19 Minä todistan jokaiselle, joka tämän kirjan profetian sanat kuulee: Jos joku panee niihin jotakin lisää, niin Jumala on paneva hänen päällensä ne vitsaukset, jotka ovat kirjoitetut tähän kirjaan; ja jos joku ottaa pois jotakin tämän profetian kirjan sanoista, niin Jumala on ottava pois sen osan, mikä hänellä on elämän puuhun ja pyhään kaupunkiin, joista tässä kirjassa on kirjoitettu.

Tämä tuntuu rajummalta kuin Jeesuksen sanat vähäisimmästä Jumalan valtakunnassa. Missä kulkee raja kadottavan valheen ja ei-kadottavan valheen välillä? Joku puhuu harhaa ymmärtämättömyyksissään, toinen tietämättömyyttään. Se on anteeksiannettavaa. Joku vääntää Sanaa tahallaan ja menettää pelastuksensa. Ihmiset saattavat kyllä hurrata, ja lehdetkin kirjoittaa, kun pappi kieltää uskonsa tai opettaa Jumalan sanan vastaisesti. Tämän maailman silmissä Jumalan ja Hänen sanansa kieltäminen kun voi käydä rohkeastakin teosta. Mutta Jumalan valtakunnassa se on halveksittavaa. Jumala kunnioittaa niitä, jotka pitävät kiinni Hänen sanastaan ja käskyistään, vaikka se tulisi kalliiksi, vaikka se toisi halveksuntaa, vaikka se olisi vastoin inhimillistä ajattelua.

Huom! Jos joku se, että opettaa yhden käskyn kohdalla väärin, on halveksittavaa seurakunnassa, mitä onkaan se, että kieltää koko Raamatun!

Jumalan tahdon mukaan eläminen, käskyjen pitäminen ja niiden mukaan opettaminen on Jeesuksen mukaan kunnioitettavaa. Siihen meidän tulee pyrkiä. Jumala siunaa sen. Mutta riittääkö sekään pelastukseen? Sillä minä sanon teille: ellei teidän vanhurskautenne ole paljoka suurempi kuin kirjanoppineiden ja fariseusten, niin te ette pääse taivasten valtakuntaan. Mt 5:20 Tämä jae ilmaisee, miten korkealla pelastuksen rima todellisuudessa on.

Fariseukset olivat oman aikansa hurskaimpia ihmisiä. He halusivat tehdä uskostaan täyttä totta ja elää niin kuin Jumala tahtoo. Kuitenkaan heidänkään elämänsä ei täyttänyt Jumalan lain vaatimuksia. Sillä laki vaatii täydellisyyttä. Todellisuudessa kukaan ei pääse taivasten valtakuntaan omalla vanhurskaudellaan. Sinne pääsee vain täydellinen ihminen. Onko kenelläkään meistä sitten mitään toivoa? Onko kaikki valo, mitä kuvittelemme itsellämme olevan sittenkin pimeyttä? On olemassa yksi, joka on avannut meille pääsyn taivasten valtakuntaan. Jeesuksen vanhurskaus oli täydellinen ja riittävä.

Miten on mahdollista, että meidän hurskaudemme olisi fariseuksia suurempi? Kun katsomme itseämme, niin eihän meistä ole uskovaisiksi. Mutta Raamattu sanoo (Rm 4:5): Joka ei töitä tee, vaan uskoo häneen, joka vanhurskauttaa jumalattoman, sille luetaan hänen uskonsa vanhurskaudeksi.

Jos Sinä uskot Jeesukseen, Sinä pääset taivasten valtakuntaan.

Sillä Jeesus on Sinun vanhurskautesi. Jeesus on Sinun puhtautesi.

Jos kaipaavat sitä, etkä ole koskaan jaksanut uskoa itseäsi Jumalan omaksi, nyt on sinun hetkesi.

Jeesus rakastaa Sinua ja kutsuu Sinua jättämään kaikki omat yrityksesi kelvata Hänelle ja tulemaan Hänen luokseen.

ASENNEONGELMIA

JOHDANTO:

Yksitoista vuotta sitten pelattiin jääkiekon MM-kisoissa loppuottelu Suomi -Ruotsi. Olimme juuri muuttaneet meille uuteen kotiin ja pidimme tupaantuliaiset juuri tuon pelin aikaan. Kovin monta vierasta ei ilmaantunut. Nyt pelataan jälleen rakasta vastustajaa vastaan, tällä kertaa olympialaisten loppuottelussa. Ihailen kurinalaisuuttasi, että maltoit lähteä kirkkoon. Vaikka onhan onneksi videot keksitty. Tai saattaahan olla, että Sinua ei kiinnosta lainkaan jääkiekko. Toisten mielestä se kun on aivan liian väkivaltainen peli. Kyllä se sitä onkin. Jääkiekossa saa runtata, taklata, estää ja häiritä vastustajaa - kunhan se tapahtuu sääntöjen puitteissa. Toista ei saa kuitenkaan tarkoituksellisesti vahingoittaa. Vaikka vastustajan silmäkulma ei aukeaisikaan, saa liian väkivaltaisesta pelistä ottelurangaistuksen.

Käsitlemme tämän kevään opetuksissa Jeesuksen Vuorisaarnaa, jossa Hän selittää kymmentä käskyä. Jeesus syvensi Mooseksen lain koskemaan, ei vain tekoja vaan myös asenteita ja ajatuksia. Moni miettii: "Eihän väärä ajatus vielä ole varsinaisesti väärin, kunhan ei toimi sen mukaan!" Teko kuitenkin alkaa ajatuksesta ja ajatus nousee asenteesta. Siksi Raamattu kehottaa "vyöttämään mielen kupeet", jotta ne eivät kompastuttaisi meitä ja estäisi matkaamme kohti taivasta. 1Pt 1:13 Vyöttäkää sentähden mielenne kupeet ja olkaa raittiit; ja pankaa täysi toivonne siihen armoon, joka teille tarjotaan Jeesuksen Kristuksen ilmestymisessä.

I MURHASTA TULI TOTTA Mt 5:21-26

ASENNEKIN LASKETAAN Mt 5:21-22

21. Te olette kuulleet sanotuksi vanhoille: 'Älä tapa', ja: 'Joka tappaa, se on ansainnut oikeuden tuomion'.

22. Mutta minä sanon teille: jokainen, joka vihastuu veljeensä, on ansainnut oikeuden tuomion; ja joka sanoo veljelleen: 'Sinä tyhjämpäiväinen', on ansainnut suuren neuvoston tuomion; ja joka sanoo: 'Sinä hullu', on ansainnut helvetin tulen.

Syventäessään kymmentä käskyä koskemaan myös asenteita Jeesus aloitti käskystä "Älä tapa!". Se oli selvä ja yksiselitteinen käsky, jota juutalaiset kirjanoppineet mielellään opettivat. Sitä oli helppo noudattaa, sillä käskyhän kielsi nimenomaan murhaamisen. Se ei koskenut esimerkiksi sodassa tappamista. Sana liittyi nimen omaan siviilimurhaan. Kirjanoppineet olivat liittäneet käskyyn selventävän kommentinkin. Murhaajan tuli joutua oikeuteen ja rangaistavaksi.

Yleensä kaupungin oikeusistuin koostui seitsemästä tuomarista ja kahdesta uskonnollisesta asiantuntijasta. Suurissa kaupungeissa saattoi tuomareita olla jopa 23 ja pienissä kylissä vain kolme.

Vastakohtaksi sanoille "Te olette kuulleet sanotun" Jeesus sanoi "Mutta minä sanon teille!". Jeesus ei suinkaan korjannut tai kumonnut Mooseksen sanoja. Jeesus nousi juutalaisten laintulkintaa vastaan. Hän vahvisti murhaamisen olevan edelleen väärin, mutta syvensi tappamiskiellon koskevan myös asenteita.

Vihaaminen on jo murhaamista - vaikka ei syntyisi edes ruumiita. 1Jh 3:15 Jokainen, joka vihaa

veljeänsä, on murhaaja; ja te tiedätte, ettei kenessäkään murhaajassa ole iankaikkista elämää, joka hänessä pysyisi.

Juutalaiset kirjanoppineet eivät puhuneet vääristä asenteista mitään. He rajasivat tappamiskäskyn pelkkään tekoon, sillä sellaista käskyä on helpompi noudattaa. Sen sijaan heillä oli valtava määrä säädöksiä, joilla määriteltiin kuoleman tuottamuksen vakavuutta. Siksi Jeesus käytti satiiria, piikikästä huumoria, osoittaakseen heidän laintulkintansa mielettömyyden. Mikään oikeusistuimien ei tuominnut ihmisiä vihastumisesta, saati toisen haukkumisesta tyhjänpäiväiseksi tai hulluksi. Eikä millään oikeuslaitoksella oli oikeutta tuomita lähimmäisensä haukkujaa helvettiin. Mutta Jumalan silmissä lähimmäisen vihaaminen on jo tämän tappamista ja ansaitsee saman tuomion kuin murha.

Samalla Jeesus kuvasi, millaisiin vaatteisiin inhimillinen viha usein pukeutuu: Lähimmäisen vähättelemiseen ja haukkumiseen. Toisen alas painaminen ja pilkkaaminen on jo tämän vihaamista. Jeesus käyttää tässä sanoja, jotka ovat lähes synonyymejä: ”tyhjää” ja ”senkin hullu”. Toisin kuin joskus opetetaan, niissä ei ole aste-eroa. Ilmeisesti juutalaisilla kirjanoppineilla ja fariseuksilla oli tapana käyttää juuri näitä sanoja heidän haukkuessaan toisia jumalattomuudesta. Jumalan silmissä jo toisen haukkuminen on hänen vihaamistaan, siis murhaamistaan ja ansaitsi juutalaisten korkeimman oikeuden tuomion. Eikä vain sitä, vaan helvetin tuomion. Niin vakavana Jumala pitää inhimillisen vihan. Sillä lopulta juuri helvetti on palkka kaikelle synnille.

Sovellutus:

Vrt. koulukiusaaminen. Siinä riistetään lapselta ihmisarvo. Sillä lyödään ihmiseen elinikäisiä haavoja. Kiusattu saattaa kantaa koko ikänsä riittämättömän ja epäonnistuneen leimaa. Vain koska koulukaveria sattui ottamaan jokin asia päähän. Jumala on aina kiusatun puolella. Jokainen kiusaaja kantaa vastuun kerran Jumalan edessä.

JUMALA NÄKEE Mt 5:23-24

23. Sentähden, jos tuot lahjaasi alttarille ja siellä muistat, että veljelläsi on jotakin sinua vastaan,
24. niin jätä lahjasi siihen alttarin eteen, ja käy ensin sopimassa veljesi kanssa, ja tule sitten uhraamaan lahjasi.

Juutalaisessa uskonnollisuudessa tuotiin Jumalalle uhreja ja anteja, joilla pyydettiin armoa ja ilmaistiin kiitollisuutta. Fariseus tai kuka tahansa saattoi tulla hyvillä mielin uhraamaan Jumalalle kiitosta ja tuoda vaikkapa ruokauhrin. Saman aikaisesti hän saattoi olla katkerissakin riidoissa lähimmäistensä kanssa. Jeesus kehotti johdonmukaisuuteen. Kuinka kenelläkään on otsaa pyytää Jumalalta armoa, jos ei itse halua osoittaa sitä toisille? Jumala ei suostu siunaamaan epärehellisyyttä.

Sovellutus:

Tässä on yksi yleisin syy siihen, miksi ihmiset eivät saa sisimpäänsä rauhaa. On mahdotonta uskoa syntejään anteeksi, jos ei halua antaa anteeksi lähimmäiselleen. Esimerkiksi ehtoolliselle tullessa on joissakin kirkoissa tapana tervehtiä vierustoveria merkinä siitä, ettei ole mitään hampaan kolossa. Se ei saa olla vain kirkollinen tapa vaan elettyä todellisuutta. Huom! Tämä kehoitus liittyy tekstiyhteyden perusteella erityisesti toisten vähättelyyn ja haukkumiseen. Asiat tulee yrittää selvittää. Jeesus vetoaa omaantuntoon.

Mitkä asiat tulisi selvittää? Sellaiset, joissa tietää tehneensä väärin toista kohtaan. Pitääkö minun mennä sopimaan ja ”tunnustamaan” semmoistakin, mihin en ole syyllinen? Entä sellaista, joka loukkaa vielä enemmän? Tai sellaista, mistä toinen ei tiedä? On tilanteita, joissa toisella on paljonkin Sinua vastaan, vaikka Sinä et ole tehnyt mitään väärin. Katkeran ihmisen kanssa on joskus vaikea sopia mitään. Silloin asian saa jättää Jumalalle.

SUOSTU SOPIMAAN Mt 5:25-26

25. Suostu pian sopimaan riitapuolesi kanssa, niin kauan kuin vielä olet hänen kanssaan tiellä, ettei riitapuolesi vetäisi sinua tuomarin eteen ja tuomari antaisi sinua oikeudenpalvelijalle, ja ettei sinua pantaisi vankeuteen.

26. Totisesti minä sanon sinulle: sieltä et pääse, ennen kuin maksat viimeisenkin rovon.

Jos olet riidoissa jonkun kanssa, yritä sopia asia mahdollisimman pian. Jeesus otti vertauskuvan nyt toisenlaisesta rikoksesta, ei murhasta vaan velallisuudesta. Jos joku oli toiselle velkaa, eikä pystynyt maksamaan takaisin sovittuun päivämäärään mennessä, hänet pantiin vankilaan. Velallinen joutui olemaan siellä niin kauan, kunnes saisi jostakin kerättyä kokoon tarvittavan rahasumman. Jos hän ehti maksaa velan maksupäivään mennessä, hän välttyi rangaistukselta.

Jeesus sovelsi tämän ihmisten välisiin riitoihin: Kun rikomme veljeämme vastaan, olemme hänelle velassa. Emme joudu siitä vankilaan, mutta kylläkin tuomiolle Jumalan edessä. Sieltä ole mahdollisuutta päästä millään hyvityksillä. Vihollisuus lähimmäistä kohtaan on yhtä vakavaa kuin murha. Kun vielä on armon aika, meidän tulisi pyytää vihaamme anteeksi Jumalalta ja sopia kaverimme kanssa. Ennen kuin on myöhäistä - ennen kuin kuolemme ja joudumme Jumalan eteen tuomiolle.

Sovellutus:

Oletko Sinä valmis lähtemään Jumalan luo, vai pitäisikö Sinun sopia ensin riitasi jonkun kanssa? Jos tietäisit, että Jeesus tulee kahden viikon päästä, miten eläisit? Elä siis niin.

II HIMON KIERRE Mt 5:27-28

Jeesus siirtyi toiseen asenteelliseen ongelmaan, joka oli Hänen aikalaisilleen lähes yhtä kipeä kuin meidän aikamme ihmisille. Meidän aikamme kaksi suurinta ongelmaa ovat väkivalta ja väärä seksi.

MITÄ MIES MIETTII? Mt 5:27-28

27. Te olette kuulleet sanotuksi: 'Älä tee huorin'.

28. Mutta minä sanon teille: jokainen, joka katsoo naista himoiten häntä, on jo sydämessään tehnyt huorin hänen kanssansa.

Ihminen haluaisi muokata käskyt sellaisiksi, että hän voi ne täyttää. Niinpä moni haluaisi tulkita tämän käskyn koskemaan ainoastaan vaikkapa aviorikosta (kuten uusin käännöksemme tulkitsee). Jeesus kuitenkin paljasti tämän käskyn syvemmän luonteen. Se koskee myös asenteita ja ajatuksia. Vaikka emme tekisi aviorikosta, makaisi naapurin vaimon tai miehen kanssa, olemme silti tämän käskyn ulottuvilla. Jeesus tuomitsee haureutena kaikenlaisen väärän seksin, sen katsomisen ja ajattelemisen.

Miehet ovat tällä alueelle kiusatumpia kuin naiset. Jeesuskin osoitti sanansa erityisesti fariseuksille. Mies virittyy seksuaalisesti juuri silmän, katseen kautta. Naisten on joskus kenties vaikea tätä ymmärtää, mutta niin se vain on. Yksikin katse, yksikin alusvaatemainos voi laukaista miehessä seksuaalisten ajatusten kierteen. Jos sitä ruokkii katsomalla uudelleen, enemmän ja rajumpaa, se johtaa miehen yhä syvemmälle väärään seksiin. "Mutta eihän sille voi mitään, jos sattuu näkemään paljasta pintaa", joku puolustautuu. Ensimmäiselle katseelle ei aina voikaan mitään, mutta toiselle kyllä. Jeesus tulkitsi tätä käskyä yhtä syvällisesti kuin edellistäkin. Toisen seksuaalinen himoitseminen on laadultaan samaa kuin aviorikoksen tekeminen hänen kanssaan.

Mitä tarkoitetaan himoitsemisella? Nykysuomen sanakirja selittää himon olevan "voimakasta aistillista halua". Himoitsemisen kohteena voi tietysti olla alkoholi, omaisuus, viihde, ruoka tai mikä tahansa. Mutta tässä yhteydessä sillä tarkoitetaan seksuaalista intohimoa, palavaa halua toiseen.

Sovellutus:

Tämä on alue, jota on totuttu pitämään vain miesten syntinä. Mutta tämä kiusaus ei tunne sukupuolirajoja. Myös naiset ovat kiusattuja haureuteen.

Vaikka nainen virittyy eri tavalla kuin mies, esimerkiksi huomioiduksi tulemisen tai kosketuksen kautta, hänkin voi suostua tähän synnin kierteeseen. Ei ole tavatonta, että "viattomasti" alkanut flirtti on tuhonnut vuosia kestäneen avioliiton. Sen lisäksi silmän syntiä markkinoidaan nykyään myös naisten maailmaan. Nainenkin voi tulla riippuvaiseksi väärästä seksistä. Miten seksuaaliseen kiusaukseen sitten pitäisi suhtautua?

Jeesus antoi neuvoksi juosta karkuun.

s

29. Jos sinun oikea silmäsi viettelee sinua, repäise se pois ja heitä luotasi; sillä parempi on sinulle, että yksi jäsenistäsi joutuu hukkaan, kuin että koko ruumiisi heitetään helvettiin.

30. Ja jos sinun oikea kätesi viettelee sinua, hakkaa se poikki ja heitä luotasi; sillä parempi on sinulle, että yksi jäsenistäsi joutuu hukkaan, kuin että koko ruumiisi menee helvettiin.

Onko tämä kohta tulkittava kirjaimellisesti vai vertauskuvallisesti? Kirjaimellinen tulkinta on mahdoton. Muutenhan Jeesuksella ei olisi muita kuin sokeita, kädettömiä ja jalattomia seuraajia. Sillä kukaan ihminen ei ole varjeltunut silmän synniltä. Eikä jäsenien repiminen kuitenkaan estäisi synnin tekemistä. Jeesushan sanoi, että jo yksi haureellinen katse on samaa kuin huorin tekeminen. Sillä perusteella jokainen ihminen on syyllinen tähän syntiin. Myös kristitty. Silmän repiminen ja käden tai jalan katkaiseminen on vertauskuvallinen ilmaus siitä, että meidän tulisi välttää sellaisia tilanteita, joissa olemme kiusattuja tähän syntiin.

Tämä vertauskuva menee perille! Jokainen kuulija ymmärsi, että on viisaampaa luopua silmästä kuin koko elämästä. On viisaampaa luopua haureudesta, kuin joutua kadotukseen - ajattelee maailma seksistä mitä tahansa. Ei osoita suurta viisautta laittaa päätä leijonan kitaan ja toivoa, että eläin ei pure. On mieletöntä sukeltaa alligaattoreita kihisevään jokeen ja huutaa ilmassa: "Herra auta, Herra varjele!" On ajattelematonta altistaa itsensä tahallisesti seksuaaliselle kiusaukselle. Synnin kanssa ei pitäisi leikkiä. Sitä kannattaa aina paeta!

Jos kiusauksella alkaa leikkiä, se saa yliotteen. On parasta napata 'pieni kettu' kiinni heti alussa, ennen kuin se on ehtinyt käynnistää sisäistä himon koneistoa. (Syntiä on toisinaan uskonnollisessa kuvakielessä verrattu kettuun, jonka viehättävän ulkomuodon taakse kätkeytyy peto.) Kuitenkin missä synnin kierteen vaiheessa tahansa on mahdollista huutaa Jeesusta avuksi. Hän vastaa hädässä huutavan rukoukseen ja haluaa antaa voiman kiusauksen kestämiseen.

Yksi klassisia Raamatun esimerkkejä tällä alueella on Joosef. Joudut-tuaan seksuaalisen työpaikka-ahdistelun ja kiusauksen kohteeksi hän pakeni Potifarín vaimoa silläkin uhalla, että tiesi siitä koituvan vaikeuksia, 1Ms 39:11-12.

Voimme vain kuvitella, millaiseen kierteeseen Joosef olisi joutunut, mikäli hän olisi suostunut emäntänsä ehdotuksiin. Voimme vain aavistaa sen hengelliset seuraukset. Joosefin elämästä olisi kadonnut se siunaus, joka vei hänet faaraan hoviin asti Jumalan välikappaleeksi pelastamaan Israelin kansaa nälkäkuolemalta.

Sovellutus:

Siksi kannattaa välttää asettumasta lehtikioskilla siihen kohtaan, mistä näkee pornolehdet. Kannattaa mennä nukkumaan ennen kuin likainen elokuva alkaa televisiossa. Kannattaa välttää tilanteita, joissa huomaa etsivänsä toisesta sellaista, mitä ei omalta puolisoilta koe saavansa. Mutta samalla kannattaa muistaa, että Jumala on armollinen jokaiselle, joka katuu syntejään ja pyytää Häneltä armoa.

Sinä saata uskoa anteeksi kaikki lankeemukseksi, olkoot ne kuinka räikeitä tahansa. Jeesus on kantanut Sinun rangaistuksesi. Sinä saat anteeksi! Johannes kirjoittaa 1Jh 1:9 Jos me tunnustamme syntimme, on hän uskollinen ja vanhurskas, niin että hän antaa meille synnit anteeksi ja puhdistaa meidät kaikesta vääryydestä

VANNOMATTA PARAS

JOHDANTO:

Meillä on sukulaisia Atlantin takana. Olemme useamman kerran nauraneet makeasti amerikkalaisen lankomiehen kanssa, kun hänelle on yritetty kääntää suomalaisia sananlaskuja. Se on melkoisen vaikeaa puuhaa. Esimerkiksi: Miten Sinä kääntäisit vanhan sanonnan "Ottaja antaja, kanan kakan kantaja..."? "Giver, taker, chicken poop carrier". Sen merkityskin voi olla epäselvä, mutta suora käänös vielä kamalampi. Tarkoittanee jotakin tällaista: "Lupaa paljon, mutta antaa vähän. Puhuu yhtä, mutta tekee toista." Miksi ihmisten sanoihin ei aina voi luottaa?

Syynä on inhimillinen vajavaisuus, jota Raamattu kutsuu synniksi. Vrt. Jr 17:9 Petollinen on ihmissydän, paha ja parantumaton vailla vertaa! Kuka sen tuntee? Olemme yhden varastelevan puutarhurin ja juopottelevan merikapteenin jälkeläisiä suoraan alenevassa polvessa. Tuo puutarhuri oli Adam ja merikapteeni Nooa. Olemme luonnostamme taipuvaisia venyttämään käsitteitä totuus, oikeus, kohtuus jne. Meitä ohjaa enemmän itsekkyyys ja oma etu kuin rakkaus ja toisen huomioiminen. Juuri tähän ongelmaan Jeesus puuttui selittäessään kymmentä käskyä Vuorisaarnassa.

I ÄLÄ HYLKÄÄ! Mt 5:31-32

JUUTALAINEN TULKINTA Mt 5:31

31. On sanottu: 'Joka hylkää vaimonsa, antakoon hänelle erokirjan'.

Tämä kohta liittyy olennaisesti tekstiyhteyteen. Edellä Jeesus on juuri puhunut haureuden kiusauksesta ja siihen suhtautumisesta. Hän kehottaa pakenemaan kaikenlaista väärää seksiä. Nyt Hän puuttuu yhteen juutalaisten miesten näennäisen hurskaaseen tapaan, jolla tästä synnistä saatiin tehtyä laillista. Jumala oli alunperin säätänyt ihmiselle koko eliniän mittaisen parisuhteen periaatteella yksi mies ja yksi nainen.

Matteus palaa myöhemmin fariseusten kanssa käymässään keskustelussa tähän Vuorisaarnan aiheeseen. Mt 19:5-6 Jeesus sanoi: 'Sentähden mies luopukoon isästänsä ja äidistänsä ja liityköön vaimoonsa, ja ne kaksi tulevat yhdeksi lihaksi'? Niin eivät he enää ole kaksi, vaan yksi liha. Minkä siis Jumala on yhdistänyt, sitä älköön ihminen erottako. Miehen ja vaimon välinen liitto on koko elämän iän kestävä ja erottamaton. Kukaan ei saa tulla heidän väliinsä. Tämä herätti luonnostaan juutalaisten mielessä kysymyksen: "Miksi sitten Mooses käski antaa erokirjan ja hyljätä hänet?" Hän sanoi heille: "Teidän sydämenne kovuuden tähden Mooses salli teidän hyljätä vaimonne, mutta alusta ei niin ollut." (Mt 19:7-8)

Syntiinlankeemuksen seurauksena ihmiskunta oli vieraantunut Jumalasta. Ajan myötä arjen käytäntö ja ns. "terve järki" jyräsivät Jumalan alkuperäisen tahdon. (Näin ei käynyt vain seksuaalisuuden alueella vaan monissa muissakin asioissa, esim. skorkokäytännöissä, riemuvuosissa jne.) Moniavioisuudesta tuli yleisesti hyväksytty seksuaalisen kanssakäymisen muoto. Tosin siihen oli yleensä varaa vain rikkailla. Jeesuksen mukaan syynä ei suinkaan ollut

vaikkapa miesten vähyys ja naisten runsaus. Käytäntö ei myöskään noussut sosiaalisen turvan tarjoamisesta mahdollisimman monelle naiselle. Syynä oli yksinkertaisesti inhimillinen himo, vallan ja omistamisen halu sekä haluttomuus myöntää sitä.

Tällä kovasydämisyydellä oli dramaattisia seurauksia mm. naisten elämään. Turvatakseen hylätyn naisen aseman Jumala säädätti Mooseksen kautta lain, joka antoi hylätylle naiselle juridisesti hyväksytyin aseman. (Vrt. 5Ms 24:1)

Miksi Jumala sitten salli moisen kovasydämisyyden? Samasta syystä, kuin Hän ylipäätään sietää ihmiskunnan synnillistä käyttäytymistä. Sulasta armosta. Me elämme koko aika monissa asioissa Jumalan täydellisen armon varassa. Tälläkin hetkellä Hän on armollinen meille, vaikka olemme jo tänä aamuna rikkoneet monella tavalla Hänen pyhän tahtonsa. Hän on armollinen siksi, että yksi mies on kantanut meidän syntiemme rangaistuksen. Kerran tulee tilinteon hetki, mutta siihen asti koko ihmiskunta elää Jumalan kärsivällisyyden piikkiin.

Sovellutus:

Meidän yhteiskunnassamme tätä samaa kovasydämisyyttä on totuttu kutsumaan yleiseksi mielipiteeksi ja kansan tahdoksi. Etäännyimme kovaa vauhtia Jumalan alkuperäisestä suunnitelmasta vaikkapa juuri seksuaalietiikan alueella. Siitä, minkä Jumala on ehdottomasti sanassaan kieltänyt, tulee vähitellen yleisesti hyväksyttyä. Vrt. Vielä 30 vuotta sitten puhuttiin susipareista eikä avopareista. Vaikka haukkumista ei pidäkään hyväksyä, kuvaa tuolloinen käytäntö suhtautumista rekisteröimättömään parisuhteeseen. Asenteiden muutoksen syynä ei ole vaikkapa tasa-arvo tai sen puute vaan yksinkertainen itsekkyyys ja kapina - Jumalan ja Hänen hyvän tahtonsa hylkääminen. Me emme tiedä missä kulkee Jumalan kärsivällisyyden raja. Mutta raja on olemassa.

2. JEESUKSEN TULKINTA Mt 5:32

32. Mutta minä sanon teille: jokainen, joka hylkää vaimonsa muun kuin huoruuden tähden, saattaa hänet tekemään huorin, ja joka nai hyljätyn, tekee huorin.

Jeesuksen mukaan aviosuhde on elinikäinen. Sitä ei saa rikkoa esimerkiksi siitä syystä, että toinen ei enää miellytä. Tämän syyn nimittäin esim. monet kirjanoppineet antoivat riittäväksi syyksi erokirjan antamiselle. Nykyisin tätä asiaa ei ilmaista, että "Väsyin sen naamaan..." vaan kauniimmin: "Me kasvoimme erillemme. Etäännyimme henkisesti toisistamme."

Apostoli Paavali kirjoittaa Rm 7:1-3 Veljet, tähän tunnette lain ja tiedätte, että laki hallitsee ihmistä niin kauan kuin hän elää. Laki sitoo naimisissa olevan naisen mieheensä niin kauan kuin tämä on elossa. Mutta jos mies kuolee, nainen vapautuu siitä laista, joka satoi hänet mieheen. Jos hän miehensä eläessä antautuu toiselle miehelle, hän on aviorikkoja. Mutta miehensä kuoltua hän on vapaa lain määräyksestä eikä tee aviorikosta, jos menee naimisiin toisen miehen kanssa.

Jumala vihaa hylkäämistä (Mal 2:16). Se ei ole hänen ensisijainen tahtonsa. Hän pitää aina hylätyn puolta. Jeesuksen sanat Mt 5:32:ssa iskevät siis ensi sijassa juutalaiseen venyvään laintulkintaan, jossa ajateltiin olevan oikeutettua hylätä vaimo melkein mistä syystä tahansa.

Sovellutus:

Nämä sanat iskevät yhtä kovaa nyky-suomalaiseen, joka on opetettu ajattelemaan, että avioliitto sitoo vain niin kauan kuin aviopuolisot tahtovat. Vihkikaavassa ei kuitenkaan luvata tahtoa rakastaa puolisoa niin kauan kuin tunteet kantavat, vaan hyvinä ja pahoina päivinä aina kuolemaan saakka. Syy nykyiseen avioetiikkaan on sama kuin muinoin Israelissa, kovasydämisyys, haluttomuus ottaa varteen Jumalan, luojamme ohjeita. Avioero ei ole Jumalan tahto vaan sallimus. Tosin joissakin tilanteissa, esim. lasten tai puolison terveyden vaarantuessa ero on välttämätön. "Mutta alunperin ei

niin ollut.” sanoo Jeesus tänäänkin.

Mitä Jeesus tarkoittaa sillä, että toisen hylkääminen saattaa tämän tekemään huorin? Jeesus ottaa tässä kantaa syyllisyyteen. Se, jonka toinen hylkää, on syytön osapuoli. Moni suomalainenkin mies ja nainen kantaa turhaan syyllisyyttä siitä, että toinen otti ja lähti (yleensä) nuoremman kanssa. Syyllinen on se, joka hylkää toisen. Mutta Jeesus mainitsee tähän yhden poikkeuksen.

Mitä Jeesus tarkoittaa kieltäessään hylkäämisen “muun kuin haureuden tähden”? Aviorikos ei Jeesuksen mukaan edellytä avioliiton purkamista eli hylkäämistä, mutta se oikeuttaa sen. Eli, jos puoliso on pettänyt Sinua toisen kanssa, Sinulla on Jumalan edessä oikeus jättää hänet. Se ei ole välttämätöntä, mutta mahdollista. Huom! Jumalan tahdon mukainen puolison hylkääminen on mahdollista vain tässä tapauksessa. Tällaisessa tilanteessa hylätty on siis tuo aviorikoksen tehnyt osapuoli. Hänen ei tulisi Jeesuksen mukaan avioitua ja vetää toista aviorikokseensa.

II ÄLÄ VANNO! Mt 5:33-37

JUUTALAINEN TULKINTA Mt 5:33

33. Vielä olette kuulleet sanotuksi vanhoille: 'Älä vannoo väärin', ja: 'Täytä Herralle valasi'.

Käsiteltyään viidettä ja kuudetta käskyä (katolis-luterilaisen käskyluokittelun mukaan) Jeesus siirtyy selittämään nyt toista käskyä, jossa kielletään käyttämästä turhaan ja väärin Jumalan nimeä. Jeesus viittaa ensin lyhyesti fariseusten ja kirjanoppineiden ilmeisen usein lainaamiin Mooseksen kirjojen kohtiin: 3Ms 19:12 Älkää vannoko väärin minun nimeeni, sillä jos niin teette, häpäisette Jumalanne nimen. Minä olen Herra. 5Ms 23:21-22 Kun teet lupauksen Herralle, sinun Jumalallesi, niin täytä se viivyttelämättä, sillä totisesti on Herra, sinun Jumalasi, sen vaativa sinulta, ja sinä joudut syyhyn. Mutta jos jätät lupauksen tekemättä, et joudu syyhyn.

Juutalaisten laintuntijoiden ongelma oli se, että he näkivät näissä kohdissa yleisen luvan kaikenlaiseen vannomiseen - kunhan pyrki pitämään lupauksensa. Eli kun kerran väärä vannominen kiellettiin, oli mahdollista vannoa myös oikein. Sen sijaan, että olisivat suhtautuneet vannomiseen sille kuuluvalla pyhyydellä, juutalaiset tekivät siitä arkisen oikeassa olemisen välineen. Jeesus julisti nyt heille, että “Väärä suunta! Te otatte vannomisen aivan liian kevyesti.”

JEESUKSEN VASTAUS Mt 5:34-36

34. Mutta minä sanon teille: älkää ensinkään vannoko, älkää taivaan kautta, sillä se on Jumalan valtaistuin,

35. älkääkä maan kautta, sillä se on hänen jalkojensa astinlauta, älkää myöskään Jerusalemin kautta, sillä se on suuren Kuninkaan kaupunki;

36. äläkä vannoo pääsi kautta, sillä et sinä voi yhtäkään hiusta tehdä valkeaksi etkä mustaksi;

Juutalaiset olivat kehittäneet vannomisen niin yleiseksi, että pelkkä sana ei riittänyt totuuden siteeksi. Se täytyi varmistaa vannomalla jonkin arvokkaan ja konkreettisen kautta. Juutalainen ajattelu kulki näin: Jos ei käytä Jumalan nimeä, niin vannominen minkä tahansa varmistamiseksi oli ok. Silloin ei käytetty väärin Jumalan nimeä. Jeesuksen mukaan pelkkä sanojen muuttaminen ei kuitenkaan pyhittänyt keinoja. Vannomalla esimerkiksi taivaan kautta vannottiin Jumalan valtaistuimen kautta. Kun vannottiin maan kautta, vannottiin itse asiassa Jumalan kautta, jonka “astinlautana” maa on. Vannomalla Jerusalemin kautta vedottiin silloinkin Jumalaan, jolle se on pyhitetty. Näin Jumalan arvovaltaa käytettiin väärään tarkoitukseen. Hän on kuitenkin liian pyhä vedettäväksi kaikkien sanojemme takuumieheksi. Näin vannomisesta tuli vannoskelemista.

Vielä arveluttavampaa on vedota sanojensa vakuudeksi omaan päähänsä. Kenenkään henki ei ole hänen omassa vallassaan, vaan Jumalan vallassa. Joten silloinkin Jumala vedettäisiin mukaan vannomiseen, vaikka Hänen nimeään ei käytettäisikään.

Sovellutus:

Nykyään on tapana vannoskella milloin minkäkin kautta. “Kauta kiven ja kannon...”, “kautta kihtisten polvieni...”, “kautta äitini haudan...”, “niin totta kuin nimeni on Matti...” Tällaisen vannomisen ongelma on siinä, että tueksi vedetyt asiat eivät lisää sanojen luotettavuutta millään tavalla. Vannomisen idea on siinä, että vannotaan itseään suuremman ja luotettavamman kautta.

SELITTÄMÄTTÄ PARAS Mt 5:37

37. vaan olkoon teidän puheenne: 'On, on', tahi: 'ei, ei'. Mitä siihen lisätään, se on pahasta.

Koska Jumala näkee kaiken ja on kaikkialla läsnä, meidän ei tarvitse lisätä sanojemme uskottavuutta vetoamalla milloin mihinkin. Puheemme tulisi olla totuudellista, johdonmukaista ja luotettavaa.

Sovellutus:

Tässä suhteessa savolaismiehen tokaisu ei käyne esimerkiksi: “Näinhän se on nähtävä, vuan suattaap se hyvinnii toisnniin olla . Ja jos oekkee tiukoille laitetaan niin suattaap se olla ihan päinvastoin kii nii!”

Mutta onko vannominen sitten kaikissa olosuhteissa väärin? Vannomisen sinänsä tulisi olla turhaa, varsinkin seurakunnassa. Mutta tässä vajavaisessa ja epärehellisessä ja epäuskoisessa maailmassa ei ihmisten sanaan voi aina luottaa. Esimerkiksi yhteiskunnallisissa asioissa tarvitaan asian vahvistusta valalla. Esim. oikeudessa ja virkaan astumisissa. Hb 6:16-17 Ihmiset vannovat jonkun itseään suuremman nimeen. Vala merkitsee heille asian vahvistusta, se lopettaa kaikki vastaväitteet. Siksi myös Jumala vannoi lupauksensa takeeksi vielä valan. Hän tahtoi tällä erityisellä tavalla osoittaa niille, joita lupaus koskee, että hänen päätöksensä ei muutu.

Jumala itse vannoo Raamatussa useassa kohdassa. Miksi? Ihmisen epäuskon tähden. Myös Jeesus ja opetuslapset vannoiivat monesti Jumalan kautta. Esim Paavali: Mutta minä kutsun Jumalan sieluni todistajaksi, että minä teitä säästääkseni en vielä tullut Korinttoon. (2Kr 1:23) Vannominen ei ole väärin. Srn 5:3-4 Kun teet lupauksen Jumalalle, niin täytyy se viivyttämättä; sillä ei ole hänellä mielisuosiota tyhmiin: täytyy, mitä lupaat. On parempi, ettet lupaa, kuin että lupaat etkä täytyä.

Pääasia ei sittenkään ole siinä, vanhoako vai ei vaan siinä, että kun vannoo, tulee vala pitää. Tästä syystä myös esimerkiksi avioliitto on niin sitova kuin se on. Se vahvistetaan valalla Jumalan kautta! Jumala on avioliiton todistaja ja juuri Hän tekee siitä erityisen sitovan. Juuri Hän tuo siihen sen turvallisuuden, jota parisuhde tarvitsee.

Sovellutus:

Muistan kuinka kipuilin oman pappisvalani kanssa. Tai kun seisoin todistajana lakituvassa. Jumalan nimeen vannominen on vakava paikka. Sillä Jumala ottaa sen tosissaan. Onneksi sama Jumala on sovittanut myös kaikki väärät valamme Golgatan ristillä. Jeesus on kuollut kaikkien Sinunkin väärin sanojesi ja lupauksesi edestä ja maksanut velkasi.

KOSTO MIELESSÄ?

JOHDANTO:

Kuinka monelle teistä on tuttu nimi Teppo Tulppu? Hän on Aku Ankan naapuri, jonka kanssa Akulla on jatkuva taistelu. Kun toinen vahingossa heittää lumipallon toisen pihaan, vastaa toinen kolmella lumikauhallisella. Sitten toinen ottaa lumitykin, toinen kauhakuormaajan ja toinen kuorma-autollisen lunta naapurin pihaan. Se on klassinen esimerkki kostamisesta. Ikävä kyllä tällä sarjakuvahahmolla on yllättävän paljon yhtymäkohtia todelliseen elämään. Sanotaan, että kosto on suloinen. Todellisuudessa siinä ei ole mitään suloista. Se turmelee ihmismielen ja jättää hänet yksin.

I ANNA PERIKSI Mt 5:38-42

RIKOS JA RANGAISTUS Mt 5:38

Te olette kuulleet sanotuksi: 'Silmä silmästä ja hammas hampaasta'.

2Ms 21:23-25 Mutta jos muuta vahinkoa tapahtuu, annetakoon henki hengestä, silmä silmästä, hammas hampaasta, käsi kädestä, jalka jalasta, palovamma palovammasta, haava haavasta, ruhje ruhjeesta.

3Ms 24:19-20 Jos joku teistä tuottaa toiselle vamman, häntä itseään kohdeltakoon samoin: murtuma murtumasta, silmä silmästä, hammas hampaasta. Hän itse saakoon saman vamman, jonka hän toiselle aiheutti.

Nämä Mooseksen lain säädökset annettiin alunperin estämään loukattua osapuolta vaatimasta kohtuutonta korvausta loukkaajalta. Ne säädettiin estämään kostaminen, hillitsemään kaikenlaista kohtuuttomuutta, vihaa, väkivaltaa ja kostonhalua. Niiden oli tarkoitus luoda järjestystä sekasortoon, johon omankäden oikeus ja kostonkierre yhteiskunnan vie. Ne kehottivat tuomareita pitämään rangaistukset kohtuudellisina.

Kostamisella tarkoitetaan puhkielessä yleensä yhtä suuren vahingon aiheuttamista toiselle, minkä hän on aiheuttanut kärsivälle osapuolelle. Todellinen kostaminen on kuitenkin rajumpaa. Siinä päästetään inhimilliset tunteet vapaaksi ja tuotetaan toiselle enemmän vahinkoa, kuin mitä hän on aiheuttanut.

Mooseksen laki rajoitti rangaistuksen kohtuuteen. Fariseukset ja kirjanoppineet tulkitsivat tätä siten, että vääryyttä kärsineellä oli henkilökohtainen oikeus ja velvollisuus vaatia silmä silmästä. He pitivät huolen siitä, ettei kukaan saisi ainakaan pienempää rangaistusta kuin oli kohtuullista. He opettivat, että Jumalakin vaatii sitä. Näin se, mikä oli alunperin tarkoitettu suojaksi, synnyttikin katkeruutta, kosta ja vihaa. He unohtivat sen, mitä Mooses myös kirjoitti 3Ms 19:18:ssa: Älä kosta omaan kansaasi kuuluvalla äläkä pidä yllä riitaa hänen kanssaan, vaan rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi. Minä olen Herra. Myös Salomon opetukset unohtuivat, Snl 24:29: Älä ajattele: "Niin kuin hän minulle, niin minä hänelle. Nyt maksan hänelle samalla mitalla."

Sovellutus:

Inhimillinen oikeudenmukaisuuden taju sanoo, että toisen pitää kärsiä yhtä paljon kuin minä. Vrt. Suomalainen tasapäistämisen periaate: Muilla ei saa olla enempää hyvää kuin itsellä. Kaikilla pitää olla yhtä paljon kurjuutta. Esim. yksityiskouluja ei sallita, koska kaikilla ei ole niihin mahdollisuutta. Erilaisuutta ei hyväksytä, sillä jokuhan voi saada paremmat mahdollisuudet kuin toinen.

Motiivina ei aina olekaan tasapuolisuus ja solidaarisuus, vaan kateus.

ÄLÄ PANE HANTTIIN Mt 5:39

Mutta minä sanon teille: älkää tehkö pahalle vastarintaa; vaan jos joku lyö sinua oikealle poskelle, käännä hänelle toinenkin;

Jeesus käänsi fariseusten tulkinnan ylösalaisin. Hän ei kumonnut Mooseksen sanoja. Hän vain kehotti välttämään soveltamasta yksityiseen elämäämme "hammas hampaasta" -periaatetta. Meidän ei tule ottaa lakia omiin käsiimme vaan antaa yhteiskunnan hoitaa tehtävänsä. Jeesus ei tarkoittanut puhettaan yhteiskunnalliseksi ohjelmaksi, sillä yhteiskunnan toimivuus vaatii lakeja rangaistuksineen. Poliisi-, oikeus- ja puolustuslaitos ovat välttämättömiä.

Sama Jumala, joka asetti lain ja rangaistuksen yhteiskunnan käteen, asettaa toisen lain, rakkauden lain, Jeesuksen opetuslasten sydämiin. Tämä rakkauden laki edellyttää meiltä kärsivällisyyttä ja halukkuutta luopua oikeuksistamme ja kärsiä voittaaksemme pahan hyvällä - niin että yhteiskunnallista lain käyttöä ei tarvittaisikaan. Tekstiyhteys edellyttää tulkitsemaan tämän jakeen näin: "Älkää tehkö pahalle ihmiselle vastarintaa...". Se nimittäin ei voi tarkoittaa ylipäätään pahaa tai paholaista, sillä Sana kehottaa meitä vastustamaan aina saatanaa, Jk 4:7, Ef 6:13 ja etsimään vanhurskautta.

Poskelle lyöminen oli ja on suuri loukkaus toista kohtaan. Myös sanoilla ja käytöksellä voi lyödä toista, jolloin puhutaan henkisestä väkivallasta. Mitä Jeesus tarkoitti? Saako Hänen seuraajiaan kohdella miten tahansa? Pitääkö kristityn otta hiljaa vastaan kaikki toisen pahuus? Entä katuväkivalta. Perheväkivalta, koulukiusaaminen jne.?

Kiusaaminen, väkivalta ei ole koskaan Jumalan tahto. Hän on aina kiusatun puolella. Meillä on lupa vaatia oikeutta, mutta ei kosta. Puolustaminen on lähimmäisen tehtävä. Meidän tulee puolustaa kiusattuja ja vainottuja. Jeesus ei suojele väkivaltaa. Hän tahtoo, että jätämme vääryyden tekijän Hänen hoitoonsa.

Rm 12:19-21: Älkää itse kostako, rakkaani, vaan antakaa sijaa Jumalan vihalle, sillä kirjoitettu on: "Minun on kosto, minä olen maksava, sanoo Herra". Vaan "jos vihamiehelläsi on nälkä, ruoki häntä, jos hänellä on jano, juota häntä, sillä näin tehden sinä kokoat tulisia hiiliä hänen päänsä päälle". Älä anna pahan itseäsi voittaa, vaan voita sinä paha hyvällä.

Meidän tulee olla ystävällisiä niillekin, jotka tahtovat meille pahaa. Tulisten hiilien keräämisellä pää päälle Paavali tarkoitti ilmeisesti Lähi-Idän tapaa, jossa isäntäväki saattoi laittaa vieraiden mukaan kuumat hiilet kotiin vietäväksi. Näin ei ollut heti tarve tehdä tulta alusta asti kotiin saavuttua. Tämä oli isäntäväeltä käytännön rakkautta. Jumala hoitaa oikeudenmukaisuuden. Me emme saa ottaa sitä omiin käsiimme. Häviämme siinä varmasti. Jos taas emme lähde koston tielle, vaan maksamme pahan hyvällä, voitamme varmasti. Voitamme itsemme ja oman syntiin langenneen kostonhaluisen mieleemme. Silloin jätämme asian hoitamisen Jumalalle, joka hoitaa sen viimeistään tuomiolla.

Sovellutus:

Nämä sanat ovat siinä määrin ristiriidassa luonnollisen oikeudenmukaisuudentajun kanssa, että ihmiset ovat aina yrittäneet kääntää Jeesuksen sanat toiseksi kuin mitä ne ovat. Eräs kristittyinä

pidetty julistaja käänteli kirjoituksissaan tätä aikansa ja tuli siihen tulokseen, että Jeesus kehottaa tässä meitä olemaan terveesti itsekkäistä. Että meidän tulee pitää puoliamme toisia ihmisiä vastaan. Jos otamme oikeuden omiin käsiimme, riistämme sen Jumalalta. Posken kääntäminen, koston tieltä pidättäytyminen, ei sulje pois sanojen käyttöä. Jos veljemme rikkoo meitä vastaan, Jeesus neuvoo nuhtelevaan häntä, tarvittaessa todistajien kanssa, Mt 18:15-20. Mooses kirjoittaa 3Ms 19:17: Älä vihaa veljeäsi sydämässäsi, vaan nuhtele lähimmäistäsi, ettei joutuisi hänen tähtensä synnalaiseksi. On oikein ja rakkaudellista lyöjää kohtaan puuttua hänen toimintaansa, jos se vain on mahdollista.

TEE PÄINVASTOIN Mt 5:40-42

40. ja jos joku tahtoo sinun kanssasi käydä oikeutta ja ottaa ihokkaasi, anna hänen saada vaippasikin;

Paita ja viitta olivat välttämättömiä vaatekappaleita. Paitaa käytettiin viitan alla. Viitta taas toimi yöllä myös peittona. Jos sen otti vaikkapa köyhältä pantiksi, se piti palauttaa yöksi. Paidan vaatiminen oikeusteitse oli selvästi kärjistys, mieletöntä ja kohtuutonta. Jeesus opetti oikeaa suhtautumista oikeuksiemme loukkaamiseen. Hän esittää ihanteen olla taistelematta oikeuksistamme. "Antamalla viittammekin" osoitamme, ettei elämämme riipu siitä, mikä meitä maailmassa kohtaa. Jumala ajaa oikeuksiamme. Hän voi tehdä sen täällä ajassa lähimmäistemme kautta, mutta viimeistään tuomiolla.

Sovellutus:

Jos toinen vaatii Sinulta paitaa, anna viittasikin ja olet voittaja. Joku menettää työpaikkansa työtoverinsa vallanhalun ja itsekkyyden takia. Siinä voi mennä "paitakin", jos ei saa uutta työpaikkaa. Jos luovumme sisäisesti siitä, mitä emme voi pitää, selviämme voittajina. Muussa tapauksessa jääme henkisesti kiinni ihmiseen, joka on kohdellut meitä väärin. Hän alkaa hallita meidän ajatuksiamme, uniamme, elämäämme...

41. ja jos joku pakottaa sinua yhden virstan matkalle, kulje hänen kanssaan kaksi.

Pakottaminen yhden virstan matkalle liittyy yhteiskunnalliseen tottelemiseen. Sana angareuein viitta persialaiseen postikuriiriin, jolla oli oikeus ottaa kulkuneuvokseen mikä tahansa vastaan tullut eläin. Siten sanasta tuli käsite, jolla ymmärrettiin "palvelukseen pakottamista". Esim. roomalaiset sotilaat pakottivat tähän käytäntöön perustuen Simon Kyreneläisen kantamaan Jeesuksen ristiä. Roomalaisilla miehittäjillä oli oikeus pakottaa kuka tahansa siviili kantamaan tavaroitaan.

Miten siis suhtautua sellaiseen yhteiskunnalliseen sääntöön tai lakiin, joka tuntuu kohtuuttomalta. Jeesus kehottaa kristittyä suhtautumaan tällaiseen vaatimukseen, ei nurkumielellä vaan iloiten ja vapaaehtoisesti - tehdä vaikka vähän ylimääräistäkin.

Sovellutus:

Miten Sinä suhtaudut vaikkapa ylimääräiseen autoveroon? Sitähän ei paljon autoilijoilta kysytty. Manaatko Verottajan ja koko Tielaitoksen, vai olisitko valmis maksamaan vaikka enemmänkin?

42. Anna sille, joka sinulta anoo, äläkä käännä selkääsi sille, joka sinulta lainaa pyytää.

Olemmeko valmiit jakamaan omastamme vapain ja iloisin sydämin? Hän ei kehota meitä jäämään huijareiden ja hyväksikäyttäjien armoille. Terveen järjen käyttö on sallittua. Raamattu varoittaa esimerkiksi vieraan lainan takaamisesta, Snl 11:15: Joka vierasta takaa, sen käy pahoin, mutta joka kädenlyöntiä vihaa, se on turvattu. Jeesus tahtoo, että annamme apuamme silloin, kun sitä tarvitaan, että näemme lähimmäisen hädän. Luther kirjoittaa: "Olkoon Sinulle vielä vähäksi lohdutukseksi, että et ole velvollinen lainaamaan muuta kuin mitä Sinulla on liikaa ja mitä ilman voit olla

kärsimättä puutetta. — Mutta jos Sinulta tahdottaisiin lainata niin paljon, että se kaataisi taloutesi, ellet saisi takaisin, silloin et ole velvollinen lainaamaan. Sillä olet enimmäen ja ensimmäiseksi velkapää hankkimaan sen mikä on vaimosi, lastesi ja palkollistesi elannon vuoksi välttämätöntä, etkä saa riistää heiltä, mitä heille kuuluu. Sen vuoksi on parhain sääntö, että annat ilmaiseksi tai lainaat vain niin paljon kuin mielestäsi voit lainata ja rohkenet ajatella menetetyksi. Sillä Johannes Kastaja ei sanonut (Lk 3:11) “Jolla on ihokas,. Antakoon sen pois”, vaan “Jolla on kaksi ihokasta, antakoon toisen sille, joka on ilman.”

II RAKASTA VIHOLLISTA Mt 5:43-48

JUUTALAINEN TULKINTA Mt 5:43

43. Te olette kuulleet sanotuksi: 'Rakasta lähimmäistäsi ja vihaa vihollistasi'.

Tällä tavalla kirjanoppineet ja fariseukset opettivat ns. lain toista taulua. He jättivät siitä pois jopa mittarin: “niin kuin itseäsi”. Alunperin tätä käskyä ei annettu määrittelemään, ketä meidän pitäisi rakastaa, vaan miten meidän pitäisi suhtautua lähimmäisiimme, miten paljon meidän tulisi heitä rakastaa. Siirtämällä huomion kohteeseen, lain opettajat pääsivät määrittelemään, ketä ei tarvitsisi rakastaa. Vanha testamentti kehottaa rakastamaan lähimmäistä yhtä palavasti kuin itseään (3Ms 19:18), mutta ei kehota missään vihaamaan vihollisia. Se oli juutalaisten kirjanoppineiden omaa tulkintaa.

Sovellutus:

Mekin osaamme lukea Raamattuun omia ajatuksiamme. Teemme sen usein toteamalla: “Eihän tämä voi sitä tarkoittaa, että...” Tai esim. “Älkää tuomitko, ettei teitä tuomittaisi...” Jos joku tekee vastoin Raamatun sanaa ja me, Jeesuksen kehotusta noudattaen nuhtelemme häntä siitä, meille sanotaan “älä tuomitse”. Silloin tuota raamatunkohtaa käytetään väärin. Tuossa kehotuksessa tuomitaan väärä tuomitseva asenne, eikä suinkaan oikeasta asiasta huomauttaminen.

RAKASTA KIUSAAJAASI Mt 5:44-45

44. Mutta minä sanon teille: rakastakaa vihollisianne ja rukoilkaa niiden puolesta, jotka teitä vainoavat,

Jeesukselle ei näytä riittävän toisen posken kääntäminen lyöjälle. Ei riitä, että emme anna takaisin samalla mitalla. Hän käskyy rakastaa, jotka tekevät elämämme äärimmäisen vaikeaksi. Jeesus ei rajannut lähimmäisen rakkautta niihin, jotka ovat meikäläisiä, tuttuja, samanmielisiä, mukavia, kohteliaita, kauniita, nuoria, vanhoja, ymmärtäväisiä, kehityskelpoisia tms. Hän terävöitti jälleen Jumalan lain. Vihollisia ei tullut vai sietää tai antaa heille anteeksi. Heitä tuli rakastaa. Jokaiselle juutalaiselle oli tuttua historiasta se, miten juutalaisia vainottiin. Me yhdistämme sen nyt erityisesti Natsisaksaan. Vaatimus vainoojan puolesta rukoilemisesta oli ennen kuulumatonta. Kuitenkin Jumalan Pyhä Henki synnyttää juuri tällaista rakkautta. Tällainen rakkaus valtasi myös Stefanuksen, kun hän rukoili kivittäjiensä puolesta: “Herra, älä lue heille syyksi tätä syntiä!”

Miksi meidän tulisi rakastaa vihollisiamme?

45. että olisitte Isänne lapsia, joka on taivaissa; sillä hän antaa aurinkonsa koittaa niin pahoille kuin hyvällekin, ja antaa sataa niin väärille kuin vanhurskaillekin.

Jeesus vetoaa Jumalaan itseensä. Hän rakastaa kaiken aikaa jokaista ihmistä, vaikka suurin osa vihaa Häntä ja taistelee Häntä vastaan. Niin kuin Jumala antaa hyvyyttään myös vihamiehilleen, samaan kutsutaan Hänen lapsiaan. Toinen syy, miksi meidän ei tulisi vihata, on se, että vihaa sulkee sydämemme Jumalan rakkaudelta. Viha tekee meistä vainoojien kaltaisia.

Sovellutus:

Meille on luonnollista vihata niitä, jotka eivät pidä meistä tai ovat kanssamme eri mieltä. Meikin saatamme vanhurskauttaa kovan asenteemme ajattelemalla, että he ovat ansainneet vihamme. Vrt. Kavalluksen tehneen kristityn kohtaaminen.

OLKAA TÄYDELLISET Mt 5:46-48

46. Sillä jos te rakastatte niitä, jotka teitä rakastavat, mikä palkka teille siitä on tuleva? Eivätkö publikaanitkin tee samoin?

47. Ja jos te osoitate ystävällisyyttä ainoastaan veljillenne, mitä erinomaista te siinä teette? Eivätkö pakanatkin tee samoin?

Nämä kysymykset romahduttivat täydellisesti rabinistisen rakkausopetuksen. Se, että rakastaa vain niitä jotka meitä rakastavat, jättää meidät moraalisesti ja eettisesti halveksittujen veronkerääjien tasolle. Jopa publikaanit osasivat rakastaa niitä, jotka tykkäsivät heistä. Ei tällaisesta rakkaudesta saa mitään meriittejä Jumalan edessä. Se on aitoa itsekästä rakkautta. Mutta fariseusten ja kirjanoppineiden opetus oli vielä räikeämpää. He vetivät rajan rakastettavien ja ei-rakastettavien välille rodun mukaan. He eivät ainoastaan olleet rakastamatta pakanoita, vaan halveksivat heitä. Tässä fariseukset eivät eronneet lainkaan pakanoista. Ainoastaan kaltaisensa rakastaminen ei täytä jumalallista vaatimusta.

Sovellutus:

Rakastammeko me vain kaltaisiamme? Rakastammeko vain niitä, joiden kanssa on mukava olla?

48. Olkaa siis te täydelliset, niinkuin teidän taivaallinen Isänne täydellinen on."

Jeesus vetosi tässä itse Mooseksen lakiin. Vain Jumala rakastaa täydellisellä rakkaudella. Ainoa mahdollisuus rakastaa näin, on olla Jeesuksessa. Kristuksessa on täydellinen rakkaus. Jeesus rakasti ja rakastaa meitä juuri nyt tällä rakkaudella. Hän lahjoittaa sen sisimpäämme Pyhän Hengen kautta. Se ei ole omaa rakkauttamme, vaan Hänen rakkauttaan. Ansiotonta Rakkautta Meidän Osaksemme.

KUULEEKO JUMALA MINUA?

JOHDANTO:

Meillä monilla on kännykkä. Aina se ei toimi ja syitä voi olla monia. Se ei ole päällä, toinen ei vastaa, itse emme vastaa, tai sitten se on rikki. Tämän päivän aiheemme on: "Kuuleeko Jumala minua?" Jumala kuulee kaikkien rukoukset aina ja kaikkialla. Ongelma on meidän päässämme. Asenteemme saattaa estää yhteyden.

I HURSKAUTTA NÄÖN VUOKSI? - Mt 6:1-42

EI TEHRÄ TÄSTÄ NYN NUMEROO Mt 6:1

1. "Kavahtakaa, ettette harjoita vanhurskauttanne ihmisten nähden, että he teitä katselisivat; muutoin ette saa palkkaa Isältänne, joka on taivaissa.

Jeesus ei kehota meitä tekemään hyviä tekoja siksi, että ihmiset katsoisivat meitä ihailien tai kunnioittaen. Hyvien tekojen päämäärä on, että Jumala saisi niistä kunnian. Ihminen haluaa kuitenkin aina vetää välistä. Meille on luontaista harjoittaa uskontoa saadaksemme muut ajattelemaan meistä parempaa kuin todellisuudessa olemme.

Tämä on yksi uskon ja omatekoisen uskonnollisuuden ero: Usko halua miellyttää Jumalaa, uskonnollisuus ihmistä. Jeesus sanoo Jumalan palkitsevan aidon hurskauden. Miten ihmeessä? Rahalla, kylkiäisillä vai bonus-pisteillä? Raamattu ei määrittele Jumalan antamaa palkkaa, mutta korostaa että se annetaan armosta. Ainakin se maksetaan toisessa valuutassa, kerran perillä.

OIKEAA HAJAMIELISYYTTÄ Mt 6:2-4

2. Sen tähden, kun annat almuja, älä soitata torvea edelläsi, niin kuin ulkokullatut tekevät synagogissa ja kaduilla saadakseen ylistystä ihmisiltä. Totisesti minä sanon teille: he ovat saaneet palkkansa.

Jeesuksen ensimmäinen esimerkki uskonnollisesta ulkokultaisuudesta liittyy almujen antamiseen, köyhien ja puutteen alaisten rahalliseen avustamiseen.

Almujen antaminen oli juutalaiselle Jumalan tahdon mukainen hyve. Kyse oli tuon ajan sosiaaliturvasta. Mooseksen laki kehotti laupeuteen ja vähäosaisista huolehtimiseen. Huom! Jeesuksen mukaan se on hyve myös meille. Hän sanoo: "Kun annat almusi...", ei "jos annat almusi..." .

Historiasta ei löydy vahvistusta sille, että fariseukset ja kirjanoppineet olisivat kutsuneet torven

avulla köyhät luokseen antaakseen heille almuja - kuten joskus on ehdotettu. "Älä toitota sitä!" Mutta he tekivät antamisestaan joka tapauksessa aikamoisen shown. He varmistivat, että mahdollisimman moni näki sen. Käyttäen nykyajan termiä, he mainostivat antamistaan.

Syy miksi fariseukset tekivät numeron antamisestaan, oli ihmisten kehuminen ja uskonnollisen meriitin kerääminen. Jumala ei palkitse sellaista antamista. Heille riittääkö tuo ihmisiltä saatu arvostus. Sillä ei ole mitään arvoa Jumalan edessä.

Sovellutus:

Miksi me autamme hädässä olevia ja kärsiviä? Vaientaaksemme huonon omantunnon? Käydäksemme kunnan kansalaisesta? Saadaksemme verovähennyksiä? Keräämmekö me pisteitä ihmisten edessä?

Esim. Radiokeräyshaasteet. Osa on varmasti aitoa ja hyvistä motiiveista lähtevää. Varsinkin, jos osallistumisemme haastaa toisia antamaan. Mutta esimerkiksi yrityksille se on joka tapauksessa peeärrää, markkinointia ja bisnestä. Toisaalta, jos odotamme 100% täydellisiä motiiveja, emme koskaan tee mitään.

3. Vaan kun sinä almua annat, älköön vasen kätesi tietäkö, mitä oikea kätesi tekee, 4. että almusi olisi salassa; ja sinun Isäsi, joka salassa näkee, maksaa sinulle.

Tätä ei voi ottaa kirjaimellisesti. Olemme tietoisia siitä, mitä kätemme tekevät. Tämä ei tarkoita samaa kuin tuttavaperheemme tyttö, joka aiheutti kylpyammeessa vesivahingon. "Etkö Sinä tiedä, ettei vettä saa päästää suuria määriä lattialle?" kysyi äiti. Tyttö vastasi: "Kyllähän minä tiedän, mutta tietävätkö nämä pienet kädet?"

Tämä on samanlainen kärjistyksen kuin houkuttelevan käden tai jalan katkaiseminen edellisessä luvussa. Meidän ei tulisi antaa itsekkäästi ja omaa etuamme etsien, järkeillen ja laskelmoiden. Se on sitä, että emme välitä siitä mitä ihmiset ajattelevat. Annamme joka tapauksessa, koska Herra siihen kehottaa. Emme ole vastuussa ihmisille antamisestamme, vaan Jumalalle. Hänelle meidän tulee antaa vapaaehtoisesti, ilman pakkoa, ja kiitollisuudella.

Sovellutus:

Esimerkiksi eräs ystävämme koki kerran kehotusta antaa eräälle lähetystyöntekijälle aivan tietyn rahasumman. Aralla mielellä hän antoi sen ja kuuli myöhemmin, että tuolta lähetiltä puuttui juuri sen verran päästäkseen takaisin kotiin. Tuo lähetti ei ollut puhunut tarpeestaan kenellekään muulle kuin Jumalalle.

Tämä ei sulje pois sitä, että voimme suunnitella uhraamistamme, miettiä minne esimerkiksi kymmenyksemme ohjaamme. Salassa antaminen korostaa samaa asiaa kuin edellä. Antaessamme Jumalalle, emme odota kiitosta ihmisiltä.

PAASTOA SALASSA Mt 6:16-18

16. Ja kun paastoatte, älkää olko synkännäköisiä niinkuin ulkokullatut; sillä he tekevät kasvonsa surkeiksi, että ihmiset näkisivät heidän paastoavan. Totisesti minä sanon teille: he ovat saaneet palkkansa.

17. Vaan kun sinä paastoat, niin voitele pääsi ja pese kasvosi,

18. etteivät paastoamistasi näkisi ihmiset, vaan sinun Isäsi, joka on

salassa; ja sinun Isäsi, joka salassa näkee, maksaa sinulle.

Suomalaisina me ymmärrämme tämän Raamatun kohdan erityisen hyvin. Suomalaiseen hurskauteenhan kuuluu surkeus ja valittaminen. Jos oikein haluaa käydä hurskaasta, niin ei saa hymyillä eikä varsinkaan nauraa. Sekoitamme usein hartauden hurskauteen. Ajattelemme, että se on hurskas, joka on oikein harras. Mutta hurskaus on muutakin kuin hartauden harjoittamista. Se on oikea suhde Jumalaan. Se on Hänen tuntemistaan. Se on Hänen tahtonsa tekemistä. Iloisesti ja kiitollisuudella.

Juutalaisuudessa paastottiin ahkerasti. Mooseksen laki edellytti paastoa vain ennen Suurta Sovintopäivää, 3Ms 23:27. Juutalaiset kuitenkin paastosivat myös kansallisina juhlapäivinä, suurten kriisien yhteydessä. Tässä Jeesus viittaa fariseusten ja kirjanoppineiden viikoittaisiin paastoihin. He paastosivat torstaisin siksi, että Mooses nousi Siinain vuorelle torstaina, ja maanantaisin, koska Mooses tuli silloin sieltä alas.

Paasto ja suru kuuluivat juutalaisuudessa yhteen.

Fariseukset varmistivat paastoamisellaan mainettaan antautuneina rukoilijoina. He nokesivat kasvonsa ja olivat mahdollisimman surkeita, osoittivat sillä olevansa hurskaita.

He saivat ihmisten huomiota, mutta eivät Jumalan huomiota.

Fariseukset olivat kuin suomalaiset miehet konsanaan. Kun suomalainen mies sairastaa, siitä tietää koko kylä. Hän kaipaa huolenpitoa ja hellyyttä, varsinkin sairastaessaan.

Jeesuksen mukaan paastoamista ei tullut edes näyttää.

Kasvojen nokeamisen sijaan paastoajan tuli pestä kasvonsa ja olla kuten muutkin. Paastoamisesta ei pidä tehdä numeroa.

Jos kerran paastoa Jumalalle niin paastoa Jumalalle.

Sovellutus:

Nykyäänhan paastotaan monista muistakin kuin uskonnollisista syistä. Esim. terveydellisistä ja ulkonäöllisistä syistä. Myös kristillisessä perinteessä on erityisiä paaston aikoja. Pidättäytymisellä etsitään aikaa rukoukselle ja hiljentymiselle. Paasto auttaa keskittymään hengellisiin asioihin paremmin. Mutta kristillisestä paastostakin voi tulla vain ulkoinen tapa.

II JUMALA KUULEE Mt 6:5-15

RUKOILEMMEKO IHMISTEN TÄHDEN? Mt 6:5-6

5. Ja kun rukoilette, älkää olko niinkuin ulkokullatut; sillä he mielellään seisovat ja rukoilevat synagoogissa ja katujen kulmissa, että ihmiset heidät näkisivät. Totisesti minä sanon teille: he ovat saaneet palkkansa.

6. Vaan sinä, kun rukoilet, mene kammioosi ja sulje ovesi ja rukoile Isääsi, joka on salassa; ja sinun Isäsi, joka salassa näkee, maksaa sinulle.

Fariseusten ja kirjanoppineiden ulkokultaisuus näkyi myös heidän rukouselämässään. He rakastivat julkisia rukouksia. Heillä oli omat paikkansa esimerkiksi

Jerusalemiin temppeelialueella, paikallisessa synagogassa, jopa kaupungin kaduilla.

Kateudesta vihreinä muut juutalaiset kuuntelivat heidän kauniita rukouksiaan, sillä he rukoilivat kovalla ja kuuluvalla äänellä. Heidän rukouksensa olivat kauniisti muotoiltuja ja todellisia juutalaisen kirjallisuuden helmiä.

He osoittivat mallia muille, kuinka rukoilla ja lähestyä Jumalaa. Mutta todellisuudessa he rukoilivat ihmisille, ei Jumalalle.

Sovellutus:

Vrt. Kyllä se on mahdollista nykyäänkin. Oletko koskaan ollut jossakin rukoushetkessä, jossa rukoillaan vuorotellen? Odotat kädet hiestä märkänä omaa vuoroasi ja mietit mitä ihmettä sanoisit. Juuri kun edellinen rukoilee, hän sanoo sinun ajatuksesi. Sitten on Sinun vuoroasi, veri pakenee kasvoista, pää on tyhjä, eikä mitään tule suusta. Siinä unohtuu helposti, ketä tässä ollaan lähestymässä.

Joskus meidänkin rukouksemme ovat kauniita esityksiä toisia kristittyjä varten. Mietimme mikä tekisi vaikutuksen tai ettemme vaikuttaisi ainakaan kovin tyhmältä. Millä voisimme osoittaa olevamme kunnan kristitty?

Meidän tulee rukoilla Jumalaa, ei toinen toisiamme. Ääneen rukoilemisella ja esirukouksella on oma paikkansa. Se rakentaa ja vahvistaa yhteyttä. Yhteisessä rukouksessa on erityistä voimaa. Alkuseurakuntakin rukoili paljon yhdessä ja Jumala vastasi.

Jeesus ei puhu tässä yhteistä rukousta vastaan. Kutsuihan Hän itsekin Jerusalemin temppeeliä rukouksen huoneeksi, missä rukoiltiin julkisesti. Hän korostaa, että meidän ei tule rukoilla ihmisten tähden, ihmisille, vaan Jumalan tähden, Jumalalle. Rukouksessa on merkillinen voima siksi, että Jumala kuulee ja vastaa siihen.

Hän kuulee meidänkin rukouksemme, vaikka kukaan ihminen ei olisi niistä tietoinen. Esirukouksessa on suunnattoman suuri voima. Missä ikinä on herätys, sitä edeltää ja siihen liittyy satojen. Kukaan ei kirjoita heistä yhtään kirjaa, mutta heidän yksinäisten rukoustensa kautta Jumala on herättänyt kokonaisia kansakuntia. Kerran taivaassa näemme, kuinka Jumala heidät palkitsee.

PALJON SANOJA? Mt 6:7-8

7. Ja kun rukoilette, niin älkää tyhjiä hokeko niinkuin pakanat, jotka luulevat, että heitä heidän monisanaisuutensa tähden kuullaan.

8. Älkää siis olko heidän kaltaisiaan; sillä teidän Isänne kyllä tietää, mitä te tarvitsette, ennenkuin häneltä anottekaan.

"Älkää lörpötelkö, höliskö, pöliskö niin kuin pakanat..."

Pakanalliseen uskonnollisuuteen liittyy ajatus jumalien väsyttämisestä samojen asioiden hokemisella. Jumalia ei pyritäkään miellyttämään vaan häiritsemään niin paljon, että ne väsyvät ja antavat periksi. Tietyn formuloin toistamisen ajatellaan "menevän vähitellen läpi". Vrt. Juutalaisuudessa, katolisuudessa, islamissa, itämaisissa uskonnoissa jne. on tällainen ajatus rukouksesta.

Liekö tällaisen ajattelun juuret lasten kasvatuksessa. Useinhan vanhemmat antavat periksi lapsilleen siksi, että nämä pyytävät samaa asiaa uudelleen ja uudelleen eivätkä anna vanhemmilleen hetken

rauhaa. "No hyvä on sitten!" huudahtaa äiti tai isä ja panee viisikymppisen lapsensa käteen.

Taivaallinen Isä ei ole tällainen. Hän ei kuule meitä siksi, että hoemme samoja asioita uudelleen ja uudelleen. Jeesus kyllä toisaalla vertaa periksi antamatonta rukousta mieheen, joka yösydännä ei anna tuomarille rauhaa, vaan saa hänet nousemaan sängystään. Siinäkin ei kehoiteta monisaniseen hokemiseen vaan luottavaan ja kestävään rukoukseen.

Jumala tietää meidän tarpeemme jo ennen kuin anomme. Huom! Jeesus ei sano: "Älkää siksi anoka lainkaan, kun kerran Jumala jo tietää tarpeenne." Hän sanoo : "Kun rukoilette..."

Rukous on kristityn hengitystä, keskustelua Jumalan kanssa., keskustelua kuten kahden henkilön välillä konsanaan.

Miksi meidän sitten tulisi rukoilla? Rukouksen kautta tulemme vedetyksi lähemmäksi Jumalaa. Meistä tuntuu, että vedämme rukouksella Jumalaa lähemmäksi, mutta todellisuudessa me liikumme lähemmäksi Häntä.

Vrt. Vene ja valtamerilaiva.

RAUTALANKAMALLI RUKOUKSESTA Mt 6:9-13

9. Rukoilkaa siis te näin: Isä meidän, joka olet taivaissa! Pyhitetty olkoon sinun nimesi;

10. tulkoon sinun valtakuntasi; tapahtukoon sinun tahtosi myös maan päällä niinkuin taivaassa;

Jeesus antoi esimerkin Jumalan tahdon mukaisesta rukouksesta, niin sisällön kuin asenteen puolesta.

A. Jeesus antaa rukoukselle oikean osoitteen: Kristitty lähestyy Jumalaa Isänä. Siihen liittyy luottamusta ja kunnioitusta. Meillä on Isä, jolla on kaikki maallisen isämme hyvät ominaisuudet ja miljoona muuta, eikä yhtään negatiivista piirrettä.

Isä on taivaassa, toisessa ulottuvaisuudessa. Se ei tarkoita sitä, että Hän olisi kaukana. Hän on kanssamme tässä ja nyt. Meidän ei tarvitse huutaa, jotta Hän kuulisi. Ajatuskin riittää.

Lähestymme rukouksessa Jumalaa, jonka nimi on pyhä. Hänen nimensä on yhtä Hänen olemuksensa kanssa. Hänen nimensä on "Minä olen". Sitä ei saa käyttää väärin tai kevyesti.

Jeesus antaa rukoukselle oikean asenteen: - "Tapahtukoon Sinun tahtosi!" Tämä on kristillisen rukouksen tärkein sisältö. Jeesus kehotti rukoilemaan Jumalan valtakunnan tulemistä sekä omassa elämässä että koko maailmassa.

Etsimmekö Jumalan kunniaa vai omaa kunniamme? Tämä liittyy myös edellä olevaan Jeesuksen opetukseen ulkokultaisuudesta. Kumpi Sinulle on tärkeämpää? Oma tahto vai Jumalan tahto. Yleensä yritämme rukouksessa saada Jumalan toteuttamaan meidän tahtomme. Yritämme taivuttaa Hänet tahtoomme. Kuitenkin rukouksessa Jumala taivuttaa meidät Hänen tahtoonsa.

Jumalan tahto toteutuu joka tapauksessa. Se on jo toteutunut taivaassa. Me rukoilemme, että se tapahtuu mahdollisimman pian maan päällä. Me rukoilemme myös, että se tapahtuisi mahdollisimman pian meidänkin elämässämme.

Sitä Jumala erityisesti tahtoo, että Sinä tulisit uskoon, saisit syntisi

anteeksi ja olisit kerran taivaassa. Se on Jumalan ensi sijainen tahto Sinun kohdallasi.

11. anna meille tänä päivänä meidän jokapäiväinen leipämme;

12. ja anna meille meidän velkamme anteeksi, niinkuin mekin annamme anteeksi meidän velallisillemme;

13. äläkä saata meitä kiusaukseen; vaan päästä meidät pahasta, [sillä sinun on valtakunta ja voima ja kunnia iankaikkisesti. Amen.

Rukous Jumalan huolenpidosta:

Luther: "Me anomme tässä rukouksessa, että Jumala antaisi meille ja kaikille joka päivä kaiken minkä tarvitsemme ja opettaisi meitä kiittäen vastaanottamaan sen. Jokapäiväiseen leipään kuuluvat ruka ja vaatteet, koti ja kontu, työ ja terveys, hyvät naapurit ja uskolliset ystävät, oikeudenmukaisuus ja rauha maailmassa sekä muu sen kaltainen."

Me saamme sitä pyytää ja rukoilla ja Jumala on luvannut vastata pyyntöömme.

Me saamme jättää kaikki murheemme Hänelle. Hän antaa meille jokapäiväisen leipämme. Ongelmamme on kuitenkin usein se, että haluamme paljon sellaista, mitä emme tarvitse tai mikä jopa sitoo ja orjuuttaa meitä. Tällaisiin pyyntöihin Jumala ei lupaa vastata.

Joku on sanonut: "Jumala lupasi jokapäiväisen leivän, muttei puhunut leikkeleistä mitään..."

Rukous syntien anteeksisaamiseksi: Tämä elementti liittyy aina Jumalan mielen mukaiseen rukoukseen. Tämä on itse asiassa niin tärkeä osa kaikkea rukousta, että Jeesus nosti sen erikseen. Tässä rukouksessa kiteytyy rukoilemisen ydin. Olemme syntisiä ja tarvitsemme aina puhdistusta. Ilman syntien anteeksi saamista emme voi lähestyä Jumalaa. Ilman puhdistusta Jumala ei kuule meitä.

Rukous sydämen varjeluksesta: Luther kirjoitti: "Me anomme tässä rukouksessa, että Jumala varjelisi ja auttaisi meitä niin, ettei perkele, maailma ja oma lihamme viettelisi meitä epäuskoon, epätoivoon ja muihin synteihin, vaan että jos joutuisimmekin sellaisiin kiusauksiin, savuttaisimme viimein voiton."

Olemme kiusattuja syntiin. Pyydämme Jumalalta varjelusta yli voimien käyviltä kiusauksilta. Pyydämme suojaa Jumalan vastustajan tuomalta pahalta. Luottaen Jumalan suvereenisuuteen. Rukouksessa me emme katso pahaan vaan Kaikkivaltiaaseen Jumalaan. Hän pystyy ja haluaa viedä meidät kerran taivaaseen.

KUULEMISEN ESTE Mt 6:14-15

14. Sillä jos te annatte anteeksi ihmisille heidän rikkomuksensa, niin teidän taivaallinen Isänne myös antaa teille anteeksi;

15. mutta jos te ette anna ihmisille anteeksi, niin ei myöskään teidän Isänne anna anteeksi teidän rikkomuksianne.

Jumala sitoo rukouksen oikeaan asenteeseen lähimmäistä kohtaan. Meitä ei pelasta se, että rakastamme lähimmäistämme. Meidät pelastaa vain usko Jeesuksen sovitusyöhön. Mutta katkeruus ja anteeksiantamattomuus sulkevat meidän sydämemme niin, että emme kykene ottamaan vastaan Jumalan anteeksiantamusta.

Sydämemme sulkeutuu Jumalan rakkaudelta, jos vihaamme lähimmäistämme. Emme pysty uskomaan syntejämme anteeksi. Jumala kyllä kuulee meidän pyyntömmä. Mutta Hänen apunsa ja vastauksensa ei saavuta meitä, jos hellimme katkeraa asennetta jotakin ihmistä kohtaan.

Siksi, jos Sinulla on tänään syytöstä ja katkeruutta jotakuta vastaan, tunnusta se Jumalalle. Sinä saat lähestyä Häntä Jeesuksen nimessä ja Jumala lupaa kuulla. Jeesus on sovittanut Sinun syntisi. Sinä saat mennä Jumalan luo tämän sovitustyön kanssa kuin passin kanssa ja vedota, että koska Jeesus on sovittanut syntini, Sinä olet luvannut minua kuulla.

Mutta Hän haluaa, että Sinä tahdot - ainakin tahdot antaa anteeksi tuolle toiselle. Silloin saat yhteyden Jumalaan. Silloin koet, että on ainakin yksi joka kuulee ja vastaa.

PAHA RAHA?

JOHDANTO:

Oletko lukenut tai nähnyt elokuvana tarinan "Taru sormusten herrasta"? Se on kristityn J.R. Tolkienin kirjoittama satu, jossa pienet hobbitit, lapsen kokoiset, melkein ihmisen kaltaiset olennot, saavat tehtäväkseen kuljettaa vaarallisen mahtisormuksen tulivuoren syvyyksiin ja tuhota sen. Kaikki kun haluaisivat sormuksen ja vallan, joka siihen kätkeytyy. Tuo sormus kuitenkin turmelee jokaisen, jonka haltuun se joutuu. Myös tarinan sankari, Frodo Reppuli, kokee sen aiheuttaman riippuvaisuuden ja turmelevan vaikutuksen. Tuo sormus voimakas kuva addiktiosta , riippuvaisuudesta, joka turmelee ihmisen.

Raamatun mukaan yksi pahimmista addiktoista on raha. Harva pysyy samana saadessaan paljon omaisuutta. Siksi Jeesus varoitti rahan ja omaisuuden ahnehtimisesta. Sillä miten suhtaudumme rahaan, on myös ikuisuusmerkitystä.

Onko raha minulle vain väline, palvelija? Vai saako se isännän roolin?

I MISSÄ ON AARTEENI?

JUMALAN SIJOITUSNEUVO Mt 6:19-20

19. Älkää kootko itsellenne aarteita maan päälle, missä koi ja ruoste raiskaa ja missä varkaat murtautuvat sisään ja varastavat.

Pörssi- ja osake markkinat on nykyään yhä useampien mielissä. Mietitään, mikä yhtiö on ylämäessä, millä on kasvumahdollisuuksia ja mikä taas on menettämässä mahdollisuuksiaan. Sitten satsataan menestyjään ja hankitaan sen osakkeita.

Mihin Jumala kehottaa meitä satsaamaan?

Jeesus varottaa keräämästä aarteita maan päälle. Maanpäälliset aarteet ovat huono sijoituskohde. Niiden arvo laskee hyvin nopeasti. Jeesuksen aikana rikkaat ihmiset osoittivat varallisuutensa hienolla pukeutumisella. Suurten rahamäärien sijoittaminen vaatteisiin oli kuitenkin tyhmää. Koiperhosten toukat tuhosivat nopeasti kokonaisia vaatevarastoja. Toinen sijoituskohde olivat tuohon aikaan metalliset arvoesineet. Mutta nekään eivät kestäneet ikuisesti. Niiden ongelmana olivat sekä ruoste että varkaat. Metalliset arvoesineet ruostuivat ja kullat ja hopeat joutuivat voron kynsiin.

Siitä huolimatta, että aineelliset aarteet menettävät arvonsa, ihmiset rakastavat rahaa ja tavaraa. Niin silloin kuin nytkin. Mersut, roleksit, ferrarit ja chippendeilit ja satiinit. Niistä tulee helposti aarre, johon sydän ja mieli kiinnittyvät ja keskittyvät. Niiden hankkiminen ja omaisuuden hoitaminen voi viedä meiltä suhteettomasti aikaa.

Ajatelkaamme vaikka sitä energiamäärää ja aikaa, jonka me olemme antaneet maallisille

hankinnoillemme, asunnolle, autolle, kesämökille, sisustamiselle, moottoripyörälle, stereoille...

Kuulen jonkun miettivän, "Niin mutta, onhan niistä paljon hyötyä. Eikä siinä mitään pahaa ole. Ja oikeastaan mä tarvitsen niitä..."

Kyllä, mutta ovatko ne kaiken sen vaivan arvoisia? Sitä Jeesus meiltä kysyy. Pitääkö omaisuus meitä otteessaan? Varsinkin jos samanaikaisesti unohdamme elämässämme kaikkein tärkeimmän.

Omistaminen ei ole Raamatun mukaan suinkaan väärin. Jumala haluaa antaa omilleen hyvää. Monet Raamatun henkilöistä olivat rikkaita, Aabrahamista, Iisakista ja Jaakobista Daavidiin, Salomoon ja vaikkapa Nehemiaan. Ei ole väärin omistaa, mutta Raamattu varottaa himoitsemasta ja rakastamasta sitä, antamasta sille turhan paljon aikaa ja mielenkiintoa. Sillä sen sijaan että me hallitsisimme omaisuuttamme, se hallitseekin helposti meitä.

1Tm 6:9-10 Ne, jotka tahtovat rikastua, joutuvat kiusaukseen ja lankeavat ansaan, monenlaisten järjettömien ja vahingollisten halujen valtaan, jotka syöksevät ihmiset tuhoon ja perikatoon. Rahanhimo on kaiken pahan alkujuuria. Rahaa havitellessaan monet ovat eksyneet pois uskosta ja tuottaneet itselleen monenlaista kärsimystä.

Jumala haluaa varjella, että rahan himo ei veisi Sinua mennessään. Kukapa ei haluaisi rikastua. Yksi yrittää lotolla, toinen totolla ja kolmas ässällä. Peliautomaatit, nettipelit ja vaikkapa television markkinoima pokeri kietoo kokonaisen sukupolven pelaamisen koukkuun. Leikkimielellä ja leppoisasti alkanut pelaaminen saa helposti niin nuoren kuin vanhemmankin elämästä kuristavan otteen. Yksi toivoo optioita ja toinen hankkii osakkeita.

Synti ei ole omaisuuden määrässä vaan sydämen asenteessa. Jumala antaa omilleen hyvää, laittaaksemme sen kiertämään, ei kerätäksemme sitä itsellemme! Hän haluaa käyttää omaisuuttamme ihmisten pelastumiseksi.

20. Vaan kootkaa itsellenne aarteita taivaaseen, missä ei koi eikä ruoste raiskaa ja missä eivät varkaat murtaudu sisään eivätkä varasta.

Meidän kallein aarteemme on Jeesus Kristus ja syntiemme anteeksi saaminen. Ilman Häntä meillä ei ole todellista aarretta, ei maan päällä eikä taivaassa. Mutta kun meillä on Hänet, meillä on myös aarre tässä elämässä ja tulevassa.

Mitä se aarteiden kokoaminen taivaaseen on käytännössä? Apostoli Paavali vastaa 1Tm 6: 17-19: Varoita niitä, jotka tässä maailmassa ovat rikkaita, etteivät he ylpeilisi eivätkä panisi toivoaan epävarmaan rikkauteen, vaan Jumalaan, joka antaa kaikkea runsain mitoin nautittavaksemme. Kehota heitä tekemään hyvää, keräämään rikkaudekseen hyviä tekoja ja jakamaan anteliaasti omastaan muille. Näin he kokoavat itselleen aarteen, hyvän perustuksen tulevaisuutta varten, niin että voittavat omakseen todellisen elämän.

Meidän kannattaa satsata taivaaseen. Siellä ei koi ja ruoste nakerra. Siellä mikään ei pilaannu, kuihdu, murene tai vanhene. Siellä ei ole varkaita. Ei tarvitse laittaa pyörää lukkoon. Siellä ei tarvitse tehdä uuteen taloon remonttia, ei kunnostaa mitään kymmenen vuoden päästä. Siellä ei ole inflaatiota. Itse asiassa kaiken taivaallisen arvo vain kasvaa, mitä pitemmälle aika täällä joutuu.

Kannattaa sijoittaa lähetystyöhön, lasten hengelliseen kasvatukseen. Kannattaa sijoittaa kaikkeen sellaiseen toimintaan, joka auttaa ihmisiä löytämään iankaikkisen elämän. Se on parasta, mihin me voimme elämäämme ja omaisuuttamme käyttää.

2Kr 9:8 Jumala on voimallinen antamaan teille ylenpalttisesti kaikkea armoa, että teillä kaikessa aina olisi kaikkea riittävästi, voidaksenne ylenpalttisesti tehdä kaikkinaista hyvää.

"MY PRESCIOUS" Mt 6:21-23

21. Sillä missä sinun aarteesi on, siellä on myös sinun sydämesi.

22. Silmä on ruumiin lamppu. Jos siis silmäsi on terve, niin koko sinun ruumiisi on valaistu.

23. Mutta jos silmäsi on viallinen, niin koko ruumiisi on pimeä. Jos siis se valo, joka sinussa on, on pimeyttä, kuinka suuri onkaan pimeys!

Aarteemme ei välttämättä liity rahaan. Myös valta, vaikuttaminen, työura, pätemisen tarve, kuuluisuus, ystävät, kihlattu, aviopuoliso, jopa lapset voivat vallata elämämme keskipisteen. Ne voivat viedä voimamme niin että Jumalalle ei riitä mitään.

Tarussa Sormusten herrasta on yksi keskeisistä hahmoista Klonkku, entinen hobbitti, jonka elämän rakkaus tuohon mahtisormukseen tuhosi. Hän varasti ahneuksissaan sen toveriltaan ja muuttui vähitellen eläimen kaltaiseksi. Hänestä tuli villi, joka söi raakaa lihaa, eli eläinten lailla luonnossa eikä hänen elämänsä mahtunut mitään muuta asiaa kuin tuo sormus, jota hän kutsui nimellä "My Precious", "Minun Kalleimpani".

Se on voimakas kuva riippuvuudesta, joka jäytää ihmistä ja tekee hänestä pahimmillaan eläimen kaltaisen. Mikään muu ei merkitse mitään, paitsi seuraava annos. Jos meidän elämämme tärkein asia, sydämemme valo, on jotakin ajallista ja rahallista, se on kaikkea muuta kuin valo.

Elämämme voi pyöriä rahan ympärillä, vaikka sitä ei olekaan. Jos katsomme elämässämme vain materiaaliseen ja katoavaan, jos se tuo elämällemme merkityksen, emme eroa mitenkään muista luoduista.

Puhuessaan viallisesta silmästä, Jeesus ei tarkoita, ettei jonkun silmä näkisi tarpeeksi hyvin. Hänen mukaansa tragedia on siinä, että juuri se ruumiin elin, jonka pitäisi tuoda valoa ruumiille, auttaa sitä kulkemaan oikeaan suuntaan, antaakin sellaista informaatiota, joka ei ole totta eikä hyväksi.

"Voi sitä pimeyttä!" sanoo Jeesus. ("Tuo pimeys, kuinka suuri!")

Mikä on Sinun elämässäsi se asia, se pimeys, joka sokaisee Sinut ja estää Sinua seuraamasta Jeesusta?

RAHA ON HUONO ISÄNTÄ Mt 6:24

24. Ei kukaan voi palvella kahta herraa; sillä hän on joko tätä vihaava ja toista rakastava, taikka tähän liittyvä ja toista halveksiva. Ette voi palvella Jumalaa ja mammonaa.

Orjan tuli palvella isäntäänsä täysillä, sataprosenttisesti. Jos hän antaisi aikaansa toiselle, se olisi omalta isännältä pois. Jeesus vertaa Jumalaa ja mammonaa isäntiin, jotka molemmat vievät sydämen ja vaativat kokonaisvaltaista palvelemista.

Jumala on hyvä isäntä. Hän lupaa antaa kaiken mitä vaatiikin. Hän rakastaa, Hän armahtaa. Hän pitää hyvän huolen. Hän antaa rauhan. Hän antaa syvällä tavalla elämämme tyydytyksen.

Mammona, raha ja omistaminen, on toisenlainen isäntä. Se hyppyyttää palvelijaansa etsimään aina lisää ja enemmän. Sille ei riitä mikään. Se ei saa koskaan tarpeekseen. Jos siltä kysyy, kuinka mones miljoona piisaa, se vastaa: "Seuraava".

Jeesuksen mukaan on mahdotonta palvella, antaa itsensä samanaikaisesti täysipainoisesti näille molemmille isännille. Se joka hänelle on mieluisampi, saa väkisininkin suuremman huomion.

Raha vie meidänkin elämässämme helposti voiton.

Jumala sanoo: "Minä olen Herra, Sinun Jumalasi - Älköön Sinulla olko muita jumalia minun ohellani." 2Ms 20:2

Mitä sitten on pitää jotakuta Jumalanaan? Luther vastaa Vähässä Katekismuksessa: "Jumalaksi kutsutaan sitä, jolta tulee odottaa kaikkea hyvää ja johon on turvauduttava kaikessa hädässä. Jonkun jumala on juuri se, mihin hän sydämensä pohjasta luottaa ja uskoo."

II MITÄ MUREHDIN?

HUOLI TOIMEENTULOSTA? Mt 6:25-26

25. Sentähden minä sanon teille: älkää murehtiko hengestänne, mitä söisitte tai mitä joisitte, älkääkä ruumiistanne, mitä päällenne pukisitte. Eikö henki ole enemmän kuin ruoka ja ruumis enemmän kuin vaatteet?

Huolehtiminen on meille tuttua. Kukapa ei olisi murehtinut, mistä saisi rahaa laskupinon maksamiseen. Huolehtiminen on ymmärrettävää. Taloushuolet voivat tukahduttaa jopa uskon. Jeesus kertoi vertauksen kylväjästä, jonka siemenistä osa putosi orjantappuroihin. Elämän huolet tukahduttavat monen ihmisen hyvin alkaneen hengellisen elämän.

Meille luodaan ympäristön myötä jatkuvasti paineita hankkia enemmän, myös sellaista mitä emme tarvitse. Yhtenä esimerkkinä on mainos, jonka mukaan suomalaisilla on melkein maailman vanhimmat kännykät. Mutta suurimmalla osalla maailman ihmisistä ei ole puhelimia lainkaan!

Jatkuva vertailu synnyttää paineita. Pitäisi olla kun kavereillakin on. Muotifarkut, neliveto maasturi, tehokkaampi ruohonleikkuri.... Vaikka vanhallakin pärjää.

Jeesus mainitsee erityisesti vaatteet ja ruoan tavallisimpina huolen aiheina. Me tarvitsemme niitä jatkuvasti. Hän haluaa kuitenkin asettaa asiat elämässämme tärkeysjärjestykseen ja kääntää ajatuksemme ruoista ja vaatteista itse elämään, siihen missä me vietämme ikuisuutemme. Missä on meidän sydämemme?

LUOMAKUNNAN ESIMERKKI Mt 6:26-30

26. Katsokaa taivaan lintuja: eivät ne kylvä eivätkä leikkaa eivätkä kokoa aittoihin, ja teidän taivaallinen Isänne ruokkii ne. Ettekö te ole paljoa suurempiarvoiset kuin ne?

Niin kuin Jumala aikoinaan kuvasi Jobille suuruuttaan luomakunnan ihmeillä, samoin Jeesus etsii vertauskuvan luonnosta. Linnut eivät murehdi elantonsa puolesta. Ne eivät edes näe vaivaa sen eteen samalla tavalla kuin ihminen.

Kuitenkin Jumala pitää niistä huolen.

Samalla tavalla Jumala pitää meistä huolen, niin että saamme elatuksen ja vaatteet. Olemme kallisarvoisempia Hänelle kuin linnut. Kuulit oikein. Olemme kallisarvoisempia. Olemme luomakunnassa Jumalan erityisen rakkauden kohteita.

Hän pitää varmasti huolen.

Meitä ei kehoteta toimettomuuteen. Paavali sanoi 2Ts 3:10: Joka ei tahdo tehdä työtä, hän olkoon myös syömättä.

Kohtaamme myös aikoja, jolloin emme kykene työhön tai emme saa työtä, rahat ovat lopussa ja mieli täynnä huolta. Silloin nämä Jeesuksen sanat tulevat erityisen ajankohtaisiksi.

27. Ja kuka teistä voi murehtimisellaan lisätä ikäänsä kyynäränkään vertaa?

Huolehtiminen ei tuo elämään mitään lisää, ei ainakaan pidennä sitä. Pikemminkin se lyhentää elämäämme. Vaikka teksti ei varsinaisesti puhukaan kuoleman pelosta, on yksi yleinen huoli pelko elämämme loppumisesta. "Kaunako saan elää? Milloin minä kuolen? Näenkö koskaan lastenlapsiani?" Kukapa ei olisi näitä miettinyt?

Joskus tuo nämä ajatukset muuttuvat peloksi. Silloin on hyvä muistaa, että se ei ole meidän hanskassamme. Jumala päättää elämämme pituuden. Hän on luvannut pitää huolen niin, että saamme lähteä Hänen käsissään ikuisuuteen.

28. Ja mitä te murehditte vaatteista? Katselkaa kedon kukkia, kuinka ne kasvavat; eivät ne työtä tee eivätkä kehrää.

29. Kuitenkin minä sanon teille: ei Salomo kaikessa loistossansa ollut niin vaatetettu kuin yksi niistä.

30. Jos siis Jumala näin vaatettaa kedon ruohon, joka tänään kasvaa ja huomenna uuniin heitetään, eikö paljoo enemmän teitä, te vähäuskoiset?

On mielenkiintoista, miten paljon huoli vaatteista saa Jeesuksen esimerkissä tilaa. Ilmeisesti tämä alue oli Jeesuksen kuulijoille erityisen vaikea. Tuolloin vaatteet olivat suhteessa kalliimpia kuin nyt, vaikka muoti ei alati muuttunutkaan. Nykyään muoti ja merkkivaatteet vievät kohtuuttoman loven ihmisten budjetista. Samat housut ilman merkkiä saa monta kymmentä euroa halvemmalla.

Kuka meistä seisoi tänään vaatekaapin vieressä miettien, mitä ihmettä panen päälleni sinne Leipäsunnuntaihin? "Tuota en pane, kun se oli viimeksi. Tuo ei ole tarpeeksi keväinen. Tuossa tulee hiki. Tuo on liian värikäs. Apua, mulla ei ole yhtään vaatetta! Minä en lähde Leipään lainkaan!"

III IRTI TALOUSHUOLISTA?

JUMALA TIETÄÄ TARPEENI Mt 6:31-32, 34

31. Älkää siis murehtiko sanoen: 'Mitä me syömme?' tahi: 'Mitä me juomme?' tahi: 'Millä me itsemme vaatetamme?'

32. Sillä tätä kaikkea pakanat tavoittelevat. Teidän taivaallinen Isänne kyllä tietää teidän kaikkea tätä tarvitsevan.

... 34. Älkää siis murehtiko huomisenestä päivästä, sillä huomisen päivä pitää murheen itsestään. Riittää kullekin päivälle oma vaivansa.

Jumala tietää mitä Sinä tarvitset! Et ole yksin huolinesi. Saat jättää ne Hänelle. Saat pyytää Häneltä apua ja Hän vastaa, myös elatuksen ja vaatteiden suhteen.

Jeesuksen viesti: "Elä päivä kerrallaan!" Hän kieltää murehtimasta huomisen tarpeista! Se ei merkitse, ettemme toimisi tämän päivän tai huomisen hyväksi käyttäen niitä lahjoja, joita meillä on.

Emme kuitenkaan voi viime kädessä luottaa pankkiin, pörssiin, optioihin ja vakuutuksiin, hyvään virkaan ja kertyviin eläkkeisiin. Jumala on ainoa luotettava turvamme. Hän huolehtii lapsistaan vähintään yhtä hyvin kuin maallinen isä.

Kristityllä on Isä taivaassa, toisin kuin niillä, jotka eivät usko. Heillä ei ole kuin oma näppäryytensä ja se kuuluisa Onni, joka lähinnä vain potkii.

Me saamme heittää oman "mahtisormuksemme", ei tulivuoreen, vaan Jumalan haltuun. Hän pitää meistä huolen.

JUMALA HALUAA SYDÄMENI Mt 6:33

33. Vaan etsikää ensin Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttansa, niin myös kaikki tämä teille annetaan.

Tarvitsemme oikeaa tärkeysjärjestystä. Jeesus lupaa, että etsiessämme ensin Jumalaa, Hänen anteeksi-antamustaan, saamme samassa paketissa kaiken muunkin tarvittavan.

Kaipaamme ajallista hyvää, vaatteita, ruokaa, autoja ja asuntoja. Juuri näihin asioihin Jeesus tässä viittaa. Se mitä eniten tarvitsemme, on rauha Jumalan kanssa. Jumala lupaa antaa kaiken tarvittavan sen myötä.

Emme tiedä miten Jumala näihin tarpeisiin vastaa, mutta Hän on luvannut pitää huolen. Saadessamme syntimme anteeksi, udelleen, saamme sisimpäämme rauhan ja tyytyväisyyden.

Kun meillä on Jeesus, meillä on kaikki.

MAHDUNKO TAIVAASEEN?

I KOVA SYDÄN Mt 7:1-6

1. TUOMIOMIELTÄ Mt 7:1-2

1. Älkää tuomitko, ettei teitä tuomittaisi; 2. sillä millä tuomiolla te tuomitsette, sillä teidät tuomitaan. Millä mitalla te mittaatte, sillä teille mitataan.

Kirjanoppineet ja fariseukset olivat tunnetusti omahyväistä sakkia. He arvioivat toisia ihmisiä eri perusteilla kuin itseään. He ajattelivat ihan oikeasti olevansa muita parempia. Heillä oli mielestään varaa nuhdella muita. Juutalaisten uskonnollisten johtajien perusongelma oli tämä: He eivät tuominneet itseään, mutta kylläkin muita. He eivät nähneet omia, mutta kylläkin toisten synnit.

Jeesus varoitti seuraajiaan samanlaisesta asenteesta. Ulkokultaisuus asuu luonnostaan kristitynkin sisimmässä. Mekin tuomitsemme helposti toisia siitä, minkä sallimme itsellemme.

Jeesus ei suinkaan kieltänyt tässä toisten ihmisten, saati erilaisten oppien arvioimista. Varottaahan Hän vain muutamaa jaetta myöhemmin susista, vääristä opettajista, jotka tulisi tunnistaa hedelmistään. Kieltäytyessämme kokonaan arvioimasta kriittisesti toisia avaamme kristillisen seurakunnan susille, jotka eivät säätä laumaa vaan hajottavat sen. Kaikkea ei tule hyväksyä. Kaikki pitää koetella ja pitää se mikä on hyvää.

Mutta Jeesus korostaa, että voidaksemme arvioida oikein toisia, meidän täytyy arvioida oikeassa valossa itseämme - tuomita itsemme. Mikäli emme aseta itseämme Jumalan tuomion alle täällä armon ajassa, kohtaamme tuon tuomion ilman armoa kerran iankaikkisuudessa. Tämän lisäksi törmäämme omaan kovaan asenteeseemme jo täällä ajassa. Ihmiset kohtelevat meitä samalla tavalla kuin me heitä. "Metsä vastaa niin kuin sinne huudetaan", sanotaan. Ystävällisyys niittää ystävällisyyttä, katkeruus katkeruutta, laupeus laupeutta jne.

2. TOLPPA SILMÄSSÄ? Mt 7:3-5

3. Kuinka näet rikan, joka on veljesi silmässä, mutta et huomaa malkaa omassa silmässäsi? 4. Taikka kuinka saatat sanoa veljellesi: 'Annas, minä otan rikan silmästäsi', vaikka malka on omassa silmässäsi? 5. Sinä ulkokullattu, ota ensin malka omasta silmästäsi, ja sitten sinä näet ottaa rikan veljesi silmästä.

Jeesus maalaa kuulijoittensa eteen melko hassun kuvan: Mies yrittää auttaa ystävänsä ottamaan roska silmästään, eikä huomaa kakkosnelosta omassaan.

Meidän käännöksemme roskaa tai rikkaa vastaava alkukielinen sana tarkoitti pientä oksaa tai olkea.

Tällaisen suuren roskan kyllä jokainen normaalisti näki kaverinsa silmässä. Kummallista olisi se, että joku ei huomaisi malkaa, hirttä, puhelintolppaa tai ylipäätään suurta puista esinettä omassa silmissään. Muut sen sijaan näkevät sen jo kaukaa.

Kuitenkin, tällaista on aito ulkokultaisuus. Se näkee toisen viat, mutta on sokea omalle synnille. Synti tekee valikoivan sokeaksi. Vrt. Kuningas Daavid. Hän eli raskaassa synnissä tehtyään aviorikoksen naapurin rouvan kanssa ja tapatettuaan sitten itse naapurin. Daavid peitteli syntiään. Se teki Daavidin sokeaksi teolleen. Kun profeetta Naatan nuhteli kuningasta esimerkiksi laupeudettomasta lammastarhurista, joka teurastutti naapurinsa ainoa lampaan ateriaksi vierailleen, Daavid suuttui. 2Sm 12:5-6 kertoo: Niin Daavid vihastui kovin siihen mieheen ja sanoi Naatanille: "Niin totta kuin Herra elää: mies, joka tämän on tehnyt, on kuoleman oma. Ja karitsa hänen on korvattava nelinkertaisesti, koska hän teki näin ja koska hän ei sääliä tuntenut." Hän näki kyllä toisen synnin, muttei omaansa. Vasta kun Naatan sanoi: "Sinä olet se mies!", vasta sitten Daavid tajusi tehneensä väärin.

Anna Jeesuksen ottaa pois kakkosnelonen omasta silmästäsi. Hän paljastaa Sinulle sen, kun hetkeksi pysähdyt Hänen eteesi. Hän antaa anteeksi ja muuttaa myös asennettasi, ettet enää ole yhtä nopea noukkimaan naapurin roskia, vaan näet kaatopaikan omalla pihallasi.

3. ARMOTTOMAN OSA Mt 7:6

6. Älkää antako pyhää koirille, älkääkään heittäkö helmiänne sioille, etteivät ne tallaisi niitä jalkoihinsa ja kääntyisi ja repisi teitä.

Tämä jae liittyy edellisiin. Kaikki nimittäin eivät suinkaan suostu Jumalan arvioitaviksi. Moni torjuu Jumalan totuudet ja polkee ne jalkoihinsa. He eivät suostu nöyrytykseen Korkeimman edessä vaan ovat valmis repimään sen kuin koira ja tallomaan sen mutaan kuin sika. Tällainen ihminen jää osattomaksi Jumalan armosta. Hän ei ole kristitty. Jumalan lupaukset eivät koske häntä, jos hän ei nöyryy Jumalan edessä tunnustamaan omaa syntisyyttään ja syntiään.

Sovellutus: Joskus kristillinen seurakunta pelkää oikeaa arvioimista. Se hyväksyy paimenikseen ja opettajikseen ihmisiä, jotka jopa pilkkaavat Jumalaa. Samalla se menettää uskottavuutensa tämän maailman keskellä. Esimerkki viimeisimmästä Pyhäkoululehdestä. Tällaisen kovan asenteen vastakohta on etsivä ja janoinen mieli.

II ETSIVÄ MIELI Mt 7:7-11

1. ETSIVÄ LÖYTÄÄ Mt 7:7-8

7. Anokaa, niin teille annetaan; etsikää, niin te löydätte; kolkuttakaa, niin teille avataan. 8. Sillä jokainen anova saa, ja etsivä löytää, ja kolkuttavalle avataan.

Kova sydän jää osattomaksi Jumalan armosta. Se ei edes välitä etsiä tai kaivata Jumalaa. Sen sijaan etsivä ihminen löytää sen mitä hakee.

Sovellutus: Oletko hukannut joskus jonkin esineen, kellon tai kännykän tai virkkuukoukun... Niin kauan kuin sitä ei tarvitse, sen antaa olla. Mutta tarpeen tullen sitä etsitään kissojen ja koirien kanssa. Jos sitä ei etsi, sitä tuskin löytää. Minulla on usein käynyt niin, että aikani etsittyäni olen rukoillut, että "auta nyt rakas Jumala". Hetken kuluttua on mieleeni tullut ajatus, notta "katso sieltä".

Ihminen ei löydä Jumalaa etsimättä. Osamme pelastumisessamme on anoa, etsiä ja kolkuttaa.

Nykyään on tullut muotiin korostaa sitä, että Jumala etsii ihmistä. Todellisuudessa Hän tietää missä olemme ja tuntee meidän sisimpämme. Hän kutsuu meitä, Hänen ei tarvitse etsiä.

Mitä on Jumalan etsiminen? Se on armon ja anteeksiantamuksen kaipuuta. Se on Jumalan avuksi huutamista. Se on sitä, että suostumista tuomittaviksi. Jumala lupaa vastata jokaiselle, joka huutaa Häntä apuun. Hän ilmoittaa itsensä etsivälle.

Meidän ongelmamme taitaa sittenkin olla se, että me emme jaksa anoa, etsiä emmekä kolkuttaa. Emme tajua, että ilman armoa joudumme oikeasti helvettiin. Tai sitten epäilemme, haluaako Jumala meille hyvää.

2. JUMALA ANTAA HYVÄÄ Mt 7:9-11

9. Kuka teistä on ihminen, joka antaa pojalleen kiven, kun tämä pyytää häneltä leipää, 10. tai hänen pyytäessään kalaa, antaa hänelle käärmeen?

11. Jos siis te pahat osaatte antaa lapsillenne hyviä lahjoja, kuinka paljoa enemmän teidän taivaallinen Isänne antaa hyvää niille, jotka sitä häneltä anovat!

Kova sydän jää ilman armoa, mutta etsivä ihminen saa varmasti avun. Jeesus vertaa Jumalaa isään, joka haluaa pojalleen hyvää. Kukaan normaaleilla sielun voimilla varustettu isä tai äiti ei tahdo omalle lapselleen pahaa. Kun lapsemme pyytää ruokaa, me emme tarjoile kivimurskaa tai suolahappoa. Annamme oikeata ja mahdollisimman terveellistä ruokaa. Kuitenkin monet pelkäävät Jumalan vastaavan päinvastoin kuin pyydämme. Pyytäessään pelastusta he pelkäävät saavansa kadotuksen. Jumala ei sano: "Ei vaineskaan! Ähä kutti! Vitsi vitsi!" Jumala ei petä Sinua. Hän antaa hyviä lahjoja, joista kaikkein paras on sielun pelastus. Jos Sinä pyydät saada rauhan sisimpääsi, elä pelkää. Jumala vastaa Sinulle pian!

Sovellutus: Anoessaan armolahjoja moni pelkää, että sieltä vastaakin saatana eikä Jumala. Mitä Sinä annoit lapsellesi tai sukulaislapselle joululahjaksi? Halusitko miellyttää häntä? Jumala haluaa antaa Sinulle hyviä lahjoja. Pelkkä etsintä ei kuitenkaan pelasta ketään. Maailma on täynnä ihmisiä, jotka kaipaavat taivaaseen, mutta ovat kerran kadotuksessa. Ihmisen tulee ottaa vastaan Jumalan armo. Se edellyttää nöyryymistä Hänen edessään.

III NÖYRÄ ASENNE Mt 7:12-14

1. KULTAINEN SÄÄNTÖ Mt 7:12

12. Sen tähden kaikki, mitä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää tekin heille, sillä tämä on laki ja profeetat.

Jeesus liittää tämän "kultaisena sääntönä" tunnetun ajatuksensa tässä tuomitsevaan asenteeseen, josta Hän edellä puhui. Kova sydän sulkee ihmisen pelastukselta. Avoin ja etsivä mieli avaa hänet Jumalan armolle. Se edellyttää nöyryymistä ihmisten ja Jumalan edessä, luopumista kovasta asenteesta. Sen sijaan, että arvostelemme ja tuomitsemme toisia, meidän tulisi etsiä heidän parastaan.

"Kultainen sääntö" on täydellinen mittari sille, miten meidän tulisi kohdella lähimmäisiämme. Tämä mittari ei petä koskaan. Kaikkialla maailmassa ihmiset ymmärtävät sen. Se on johdonmukainen ja vastaansanomaton. Tee toiselle, niin kuin toivoisit tehtävän itsellesi. Tämän ohjeen mukaan voisi jokainen ojentautua, tuntee hän Raamattua tai ei, jos vain haluaisi. Se edellyttää oikeaa nöyryyttää suhteessa toisiin ihmisiin. He ovat yhtä arvokkaita kuin minä itse. Heistä on maksettu yhtä kallis hinta. Heitä

rakastetaan yhtä paljon.

2. AHDAS PORTTI Mt 7:13-14

13. Menkää ahtaasta portista sisälle. Sillä se portti on avara ja tie lavea, joka vie kadotukseen, ja monta on, jotka menevät siitä sisälle.

14. Mutta se portti on ahdas ja tie kaita, joka vie elämään, ja harvat ovat ne, jotka sen löytävät.

Portilla tarkoitetaan tässä yhteydessä suuren talon sisäänkäyntiä, joka johti käytävään ja talon sisäpihalle. Se oli mahdollisimman leveä, kutsuva ja arvokkaan näköinen. Siitä kulkevan tuli saada vaikutus hyvin toimeen tulevasta talosta. Leveä käytävä antoi tulijalle arvokkaan tuntuman.

Suuren sisäänkäynnin lisäksi talossa oli toinenkin portti, joka oli yleensä sivussa ja jota mm. palvelijat käyttivät. Se oli kapea ja vaatimaton, kuten sitä seuraava käytäväkin. Jeesus vertaa pelastusta ja Jumalan omana elämistä kulkemiseen ahtaan portin ja kapean käytävän kautta taivaaseen.

Jokainen ihminen valitsee jomman kumman. Suurin osa ihmisistä valitsee leveän portin. Se on helpointa ja inhimillisesti järkevän tuntuista. Sen helppous kuitenkin harhauttaa. Sillä se johtaa ikuisen kadotuksen pihamaalle. Suurin osa ihmiskuntaa valitsee suhteessa Jumalaan luonnostaan helpomman ja mukavamman vaihtoehdon. Se on luonnollista uskonnollisuutta, jossa ajatellaan ansaittavan pelastus omilla teoilla ja hurskaudella. Se on omatekoista uskonnollisuutta, jossa kuvitellaan jumala tai jumalat sellaiseksi, että niitä voi lepytellä. Se on uskonnollisuutta, jossa ei oikeasti tarvitse luopua synnistä. Kaikki eivät tiedä että on olemassa toinenkin portti. He eivät löydä sitä.

Ahdas portti on ahdas siksi, että se edellyttää nöyryytymistä Jumalan edessä. Se taas on luonnolliselle ihmiselle sangen vastenmielistä. Vrt. Pojat kyselivät toisiltaan kuka pääsee taivaaseen. Tuli Matin vuoro, joka sanoi, ettei "meidän isä taida sinne päästä". Kun häneltä kysttiin syytä, Matti vastasi: "No kun se ei jaksa uskoa Jeesukseen. Sillä on liian iso pää..."

Jeesus kutsuu itseään lammasten oveksi Jh 10:9: Minä olen ovi; jos joku minun kauttani menee sisälle, niin hän pelastuu, ja hän on käyvä sisälle ja käyvä ulos ja löytävä laitumen. Hän sanoi myös olevansa tie Jumalan valtakuntaan Jh 16:6 Jeesus sanoi hänelle: "Minä olen tie ja totuus ja elämä; ei kukaan tule Isän tykö muutoin kuin minun kauttani. Jeesus on sekä portti, että tie Jumalan taivaaseen.

Monet loukkaantuvat Häneen. Hän kulki nöyryytyksen, ristin tien. Hänen seuraajaansa odottaa samanlainen polku. Hän ei suostu siunaamaan syntiä. Hän tahtoo sydämemme. Mutta Hän on ainoa tie Jumalan yhteyteen. 1Jh 2:23 Kuka ikinä kieltää Pojan, hänellä ei ole Isääkään. Joka tunnustaa Pojan, hänellä on myös Isä.

Häneen turvaten Sinä saat kaikki syntisi anteeksi, joka päivä, joka hetki. Vaikka tuo tie on tässä ajassa halveksittu - yhä enemmän - se vie ikuisen elämään, taivaan sisäpihalle.

PÄÄSTÄ SYDÄMEEN

JOHDANTO:

Saadaksemme ajokortin meidän on läpäistävä kaksi koetta, teoriakoe ja käytännön ajokoe. Vaikka joku osaisi liikennelain sanasta sanaan ulkoa, mutta reputtaisi inssiajossa, hän ei saisi ajokorttia. Joillekin ajokoe on aivan ylittämätön este. Eräs tuttu kävi aikoinaan ajokokeessa viisi kertaa, kunnes se heti meni läpi. Kristillisyyden kanssa on sama juttu. Voimme hallita teorian vaikka kuinka hyvin. Voimme lumputtaa aamentamme rinta rottingilla oikealle opille samalla, kun tuo usko ei näy mitenkään arjen elämässä. Vuorisaarnassa Jeesus kehottaa meitä opin ja elämän tasapainoon. Jeesus haluaisi, että usko tippuisi meilläkin päästä sydämeen.

I MISTÄ EROTTAA HARHAN?

1. VAROKAA SUSIA! Mt 7:7:15

15. Kavahtakaa vääriä profeettoja, jotka tulevat teidän luoksenne lampaiden vaatteissa, mutta sisältä ovat raatelevia susia. Edelliset jakeet kehottavat valitsemaan ahtaan portin ja kapean tien. Usko Jeesukseen ja elämän Hänen seurassaan on se kapea polku, jonka päässä on ihana taivas. Ne jotka lupaavat pelastusta jollakin muulla tavalla kuin uskomalla Jeesukseen, ovat vääriä opettajia. Jeesus varoittaa näistä vääristä profeetoista, joita hän vertaa susiin.

Sudet olivat yleisimpiä petoja - leijonien, karhujen ja kettujen ohella lammaspaimenien jatkuva riesa. Niiden saaliina olivat yleensä karitsat tai heikot lampaat. Ne hyökkäsivät yleensä ryhmänä ja eristivät yksilön eron laumasta. Niiden ruokailutottumukset olivat erityisen rajua katseltavaa. Ne raatelivat ja repivät porukalla uhrinsa.

Toisin kuin luonnossa, hengelliset sudet eivät lähesty kristittyjä susina vaan lampaan vaatteissa. Suomi voitti Euroviisut esityksellä, johon monet ihan aiheellisesti loukkaantuvat. Lateksilla itsensä hirviöiksi pukeut bandi on niin vastenmielinen ja huono vitsi, että sitä ei kukaan ota vakavasti. Tosin tuo voitto on oire, paitsi siitä, miten vähän erityisesti nuoret eurooppalaiset noita perinteisiä laulelmakisoja arvostavat, myös sitä miten tuttua hard rock -genre kaikkine lieveilmiöineen on. Se laskee eurooppalaisten rimaa tutustua todella vaaralliseen vihollisen palvontaan.

Paljo vaarallisempia ovat ne sudet, jotka eivät näytä hirviöiltä vaan lampailta, joiden persoona näyttää hengelliseltä, miellyttävältä, laupialta ja rakastavalta, kuten esim. Äiti Amma. Heidän opetuksensa näyttää ulkoisesti viisaalta ja usein hengelliseltäkin, mutta lähempää tarkasteltuna ne osoittautuvat valheeksi. Haraopit eivät saisi jalansijaa seurakunnassa tai maailmassa, jos ne olisi helposti tunnistettavissa. Siksi väärää oppia opettavat julistajat pukevatkin sanottavansa mahdollisimman kristilliseen kaapuun.

Myös apostoli Paavali varotti ensimmäisiä kristittyjä näin (Apt 20:29-30): Minä tiedän, että lähtöni jälkeen teidän joukkoonne tulee julmia susia, jotka eivät laumaa säästä. Teidän omasta joukostanne nousee miehiä, jotka julistavat otuudenvastaisia oppeja vetääkseen opetuslapset mukaansa. Myöhemmin hän kirjoittaa korinttolaisille (2Kr 11:13-15): Semmoiset ovat vääriä apostoleja, petollisia työntekijöitä, he vain tekeytyvät Kristuksen apostoleiksi. Eikä ihme, tekeytyyhän itse

Saatanakin valon enkeliksi. Ei siis ole mitenkään merkillistä, että hänen palvelijansa esiintyvät Jumalan asian palvelijoina. He saavat tekojensa mukaisen lopun.

Sovellutus: Tästä kaksi meidän aikamme esimerkkiä:

Jehovan todistajien opetus liippaa yhä lähempää kristinuskon totuutta. Nyt he ovat jo valmiita myöntämään, että Jeesus kuoli ristillä, että Hän on jumalallinen, että ihminen pelastuu uskomalla Jeesukseen jne. Mutta kun julistusta rapsuttaa pinnalta, näkee, että kultaisen kuoren alla on likaista haisevaa lantaa.

Da Vinci -koodi -kirja ja -elokuva markkinoivat suurella rahalla ja volyyymilla valhetta, jolla pyritään tietoisesti romuttamaan kristinuskon perusta. Dan Brown väittää kirjassaan sen perustuvan tosiasioihin ja tarkkaan luotettavaan tutkimukseen. Se on kuitenkin täynnä valheita, jotka eivät pidä paikkaansa. Esim. kolme väitettä: Raamatun neljä evankeliumia valittiin mielivaltaisesti 80 evankeliumin joukosta. Jeesuksesta tehtiin Jumalan äänestämällä 325 jKr. Jeesus oli naimisissa Maria Magdaleenan kanssa, sai lapsen ja muutti hänen kanssaan Ranskaan.

Miksi tällaiset ajatukset menevät läpi? Miksi tätä kirjaa on myyty yli 40 miljoonaa kappaletta? Ne sopivat tämän ajan ihmisen uskonnolliseen pirtaan ja tukevat aikamme ihmisen feminististä ja moraalitonta maailmankuvaa. Ongelmallista tässä on se, että tämän päivän ihminen ei lue itse Raamattua vaan jää täysin epähistoriallisen ja valheellisen tiedon varaan. Väärä opetus ei turmele ihmisen elämää vain täällä ajassa vaan johtaa hänet ikuisen kadotukseen.

2. HEDELMISTÄ PUU TUNNETAAN Mt 7:16-20

16. Heidän hedelmistään te tunnette heidät. Eihän orjantappuroista koota viinirypäleitä eikä ohdakkeista viikunoita? 17. Jokainen hyvä puu tekee hyviä hedelmiä, ja huono puu tekee huonoja hedelmiä. 18. Hyvä puu ei saata kasvaa huonoja hedelmiä eikä huono puu tuottaa hyviä hedelmiä. 19. Jokainen puu, joka ei tee hyvää hedelmää, hakataan pois ja heitetään tuleen. 20. Hedelmistä te siis tunnette heidät. Väärät opit ja opettajat ovat tunnistettavissa. Jeesus ottaa esimerkin hedelmätarhasta. Jokainen puu tuottaa kaltaisiaan hedelmiä. Se miten hyvin puu voi, näkyy hedelmissä. Mikäli puussa on jokin sairaus, se tuntuu ja maistuu hedelmissä. Väärien profeettojen hedelmät paljastavat, mikä on heidän motiivinsa.

Mihin Jeesus viittaa hedelmillä, väärrien profeettojen elämään vai heidän opetuksiinsa? Ilmeisesti molempiin! Jokaisen harhaopin taustalla on ihminen tai ihmisiä, jotka elävät yleensä lankeemuksessa yhdellä tai useammalla elämän alueella. Tämä synty näkyy vähitellen myös hänen opetuksessaan. Opetuksen vaikutus näkyy vähitellen niissä ihmisissä, jotka seuraavat väärää profeettaa.

Julistajan elämä. Kaikki harhaopettajat eivät suinkaan tiedosta opettavansa väärin, vaan uskovat itsekin oppinsa. Se on mahdollista, koska ihminen on usein sokea omalle synnilleen. Lankeemus tapahtuu yleensä jollakin näistä kolmesta alueesta tai kaikilla: seksi, raha ja valta. Vaikka synty tiedostetaan, siitä ei tehdä parannusta. Väärää elämäntapaa aletaan puolustella ja vähitellen julistus mukautuu väärrien moraalisten valintojen mukaiseksi. Siksi jokaisen julistajan ja vastuunkantajan on elettävä valkeudessa. He tarvitsevat rippiä, nöyryymistä ja synnin tunnustamista.

Julistajan opetus. Se mitä julistetaan, on kaikkein luotettavin arvioimisperuste. Mt 12:37 Sillä sanoistasi sinut julistetaan vanhurskaaksi, ja sanoistasi sinut tuomitaan syylliseksi. Jokaisen julistajan, evankelistan, opettajan ja kouluttajan puhetta tulisi koetella Raamatun sanalla. Onko se sopuosinnussa Jumala ilmoittaman lopullisen ja erehtymättömän Sanan kanssa. Miksi opetukset tulisi koetella juuri Raamatulla? Jumala on itse sitoutunut Raamattuun ja "valvoo omaa sanaansa toteuttaakseen sen". 2Tm 3:16: Jokainen kirjoitus, joka on syntynyt Jumalan Hengen vaikutuksesta,

on myös hyödyllinen opetuksesi, nuhteeksi, ojennukseksi, kasvatukseksi vanhurskaudessa, Hän tuomitsee meidät oman ilmoituksensa mukaan. Niin Dan Brownin, Muhammedin, Kylliäisen ym. Esimerkiksi erilaiset voimateot ja ihmisten kokemukset eivät sellaisenaan riitä totuuden ja harhan mittareiksi. Aina ei myöskään riitä kiinnittää huomiota siihen mitä sanotaan, vaan myös siihen mitä - pitkällä aikavälillä - ei sanota.

Julistuksen vaikutus. Millaista uskonnollisuutta julistus synnyttää? Ohjaako se ihmisiä riippuvaisuuteen Kristuksesta vai ihmisistä? Auttaako se heitä vapautumaan synnin orjuudesta vai ajaako se uuteen orjuuteen, ihmisen asettamien sääntöjen vankilaan? Tekeekö se heistä elämästä vieraantuneita, kireitä, ylpeitä, ahdistuneita, ylihengellisiä, lakihenkisiä? Vai vaikuttaako se heissä edes hieman aikaisempaa enemmän rakkautta ja nöyryyttä? Rohkaiseeko se heitä pitämään jalat maassa ja sydämen taivaassa? Uskonnollisen julistuksen vaikutusten arvioimisessa tulee kuitenkin noudattaa erityistä varovaisuutta. Vaikutukset näkyvät vasta ajan myötä. Mutta ne näkyvät.

II YLLÄTYKSIÄ PERILLÄ

1. OIKEAT SANAT EIVÄT TAKAA PELASTUSTA Mt 7:21

21. Ei jokainen, joka sanoo minulle: 'Herra, Herra!', pääse taivasten valtakuntaan, vaan se, joka tekee minun taivaallisen Isäni tahdon.

Oikein sanotut sanat eivät ole tae siitä, että julistus on kunnossa. Vaikka ihminen osaisi oikean "liturgian", hengellisen puheenparren, kaanaan kielen, se ei pelasta häntä. Ei jokainen joka rukoilee, pääse taivasten valtakuntaan. Kyse on siitä, millä perusteella me ajattelemme Jumalan kuulevan meitä. Lähestymmekö Häntä luottaen omaan hurskauteemme vai tarvitsemmekö me Jeesuksen uhria lähestyessämme Jumalaa? Onko usko pudonnut päästä sydämeen? Onko meillä vain sanoja vai haluammeko myös elää uskomme mukaisesti? Sanommeko luottavamme Jumalaan, mutta teemme kaikki päätöksemme puhtaasti oman järkemme valossa? Kyselemmekö koskaan, mitä Jumala haluaa meidän elämältämme? Jeesus julistaa, että uskon ja elämän tulisi olla sopuoinnussa.

2. KARISMAT EIVÄT TAKAA PELASTUSTA Mt 7:22-23

22. Moni sanoo minulle sinä päivänä: 'Herra, Herra, emmekö me sinun nimessäsi ennustaneet, sinun nimessäsi ajaneet ulos riivaajia ja sinun nimessäsi tehneet monta voimatekoa?' 23. Ja silloin minä julistan heille: 'En ole koskaan teitä tuntenut; menkää pois minun luotani, te laittomuuden tekijät'. Jeesus ottaa esimerkin niistä, jotka tuomiopäivänä vetoavat hengellisiin armolahjoihinsa päästäkseen taivaaseen. Profetoiminen, johon kuuluu myös tulevien ilmoittaminen, on Jumalan antama armolahja ja todellisuutta elävän seurakunnan keskellä.

Jumala puhuu tänäänkin profetian kautta. Mutta kukaan ei pääse siksi taivaaseen, että on saanut olla Jumalan käytössä tällä alueella. Myös riivaajien ulosajaminen on todellisuutta. Keskellämme on yhä enemmän henkien sitomia ihmisiä. Mutta edes tällaisessa mukana oleminen ei avaa taivasta.

Voimateot viitannevat voimallisten tekojen lahjaan, josta Paavali mainitsee 1Kr 12:10:ssä. Vain usko Jeesuksen sovitustyöhön avaa meille taivaan ja avaa varmasti! Vain sellainen ihminen, joka on lähestynyt Jeesusta syntisenä, avautunut Hänelle ja saanut syntinsä anteeksi, vain se pääsee taivaaseen.

Sovellutus: On siis mahdollista, että vaikka joku on parantanut sairaita, ajanut ulos riivaajia ja kertonut tulevia, voi olla kerran kadotuksessa. Se mitä joissakin kokouksissa tapahtuu, ei vielä takaa, että kaikki on kunnossa. Mutta jos siellä julistetaan Jeesusta, meidän syntiemme tähden ristiinnaulittua, Jumala on läsnä Henkensä kautta.

III MINKÄ VARAAN RAKENNAN?

1. VIISAS RAKENTAJA Mt 7:24-25

24. Jokainen, joka kuulee minun sanani ja tekee niiden mukaan, on verrattava ymmärtävään mieheen, joka rakensi talonsa kalliolle. 25. Tuli rankkasade, virrat tulvivat, tuulet puhalsivat ja syöksyivät sitä taloa vastaan, mutta se ei sortunut, sillä se oli perustettu kalliolle.

Jeesus on edellä puhunut niistä, jotka sanovat olevansa Jumalan asialla, mutta eivät ole. Hän kehottaa karttamaan näitä vääriä profeettoja. Heidän elämänsä ja opetuksensa paljastaa heidät. Nyt hän soveltaa tätä kuulijoihinsa, joita oli tässäkin tilanteessa tuhansia.

Mihin sanoihinsa Jeesus tässä viittaa? Ilmeisesti koko Vuorisaarnaan. Hän korosti, että kuulijoiden ei pitänyt vain kuunnella vaan myös soveltaa kuulemansa jokapäiväiseen elämäänsä. Kenellekään ei pitäisi jäädä Jeesuksen Vuorisaarnan äärellä epäselväksi, miten meidän tulisi elää. On viisasta kuunnella Jeesusta. On viisasta ojentautua niiden mukaan. Se tekee ihmisestä ymmärtäväisen. Sellainen ihminen on kuin Jeesuksen vertauksen viisas mies, joka rakensi itselleen kodin kalliolle.

Miksi talon rakentaminen kallion päälle oli viisasta? Noissa olosuhteissa talojen perustoilta vaadittiin erityisen paljon. Jokainen rakentaja halusi tehdä mahdollisimman tukevan rakennuksen. Kalliolle rakentaminen oli kuitenkin melko kallista - niin kuin se on nykyäänkin. Myrskytuulet, rankkasateet ja tulvat ovat etelässä paljon hurjempia ja leisempiä kuin täällä. Jeesus ei sanonut: "...jos tulvat tulivat" vaan "...kun tulvat tulivat" .

Olimme perheemme kanssa kerran matkalla Texasissa, jossa kaikki on suurta, myös rajuilmat. Juuri samalla alueella, jossa viime hurrikaani Rita riehui viime keuhkain. Vedellä ja tuulella on suunnaton voima. Kun katsoo esimerkiksi Aasian tsunamin jälkeisiä kuvia, huomaa muutaman rakennuksen pysyneen pystyssä. Ne ovat moskeijoita! Niiden rakentamiseen on laitettu paljon aikaa ja rahaa - niin kuin yleensäkin pyhiin rakennuksiin. Niiden perustukset on kaivettu syvään ja siksi ne pystyivät vastustamaan hyökyaallon kammottavaa voimaa. Myös isolla rahalla rakennetut hotellit pystyivät pystyssä.

Mikäli olemme rakentaneet elämämme Kristuksen sanan varaan, elämme Hänen yhteydessään ja ojentaudumme Hänen sanansa mukaan, mikään katastrofi ei voi riistää meiltä kaikkein tärkeintä, ikuista elämää Hänen yhteydessään. On viisautta elää niin, että on valmis kuolemaan vaikka heti. Vuorisaarnan totuudet kestävät myös kuoleman edessä. Ja ennen kaikkea siinä kestää Jumalan armo Kristuksessa.

2. TYHMÄ RAKENTAJA Mt 7:26-27

26. Sitä vastoin jokainen, joka kuulee nämä minun sanani eikä tee niiden mukaan, on kuin tyhmä mies, joka rakensi talonsa hiekalle. 27. Niin tuli rankkasade, virrat tulvivat, tuulet puhalsivat ja syöksähtivät sitä taloa vastaan. Se sortui, ja sen sortuminen oli suuri."

Miten tyhmä rakentaja erosi edellisestä? Hän ei ollut valmis maksamaan ja näkemään vaivaa. Eihän kukaan järkevä rakentaja toimi näin! Kenties tällaisissa tilanteissa motiivina oli halu tai ulkoinen pakko säästää perustuksissa ja sijoittaa ulkoisesti näkyvään. Se oli kuitenkin lyhytnäköistä ja tyhmää olosuhteissa, joissa myrskyt ja tulvat olivat vain ajan kysymys.

Sovellutus: Meidänkään elämämme ei säästy myrskyiltä. Tulvat tulevat aivan varmasti. Sairaudet, taloudelliset ongelmat, ihmissuhdevaikeudet - ne ovat vain ajan kysymys. Minkä varassa kestämmme vastoinkäymisiä? Vievätkö ne mennessään? Jos olemme ojentautuneet Jeesuksen sanojen, Raamatun mukaan, tulvat eivät vie meitä mennessään. Mikäli esim. elämme ihmissuhteissa, jotka ovat vastoin Jeesuksen sanoja, olemme vailla Hänen siunaustaan - vaikka uskottelisimme toisin.

Jeesus korostaa, että ojentautuminen Hänen sanojensa mukaan - ei vain uskominen Jeesukseen - on kuin kalliolle rakentamista.

Minkä mukaan me ojentaudumme? Kuka on meidän elämämme ratissa?

Tartummeko Jeesuksen sanoihin ja pidämmekö niistä kiinni, sanoo Hollywood, tai ympäröivä maailma mitä tahansa. Kun huomaamme eläneemme Hänen sanojaan vastaan, saamme kääntyä jälleen Hänen puoleensa.

Hän on se Kallio, joka kestää, kun kaikki muu murenee.